

Aikkila Tiina & Pirkkala Heljä

”MINÄ HALUAISIN JOKA PÄIVÄ TEHÄ ERILAISIA JUTTUJA.”

- Maahanmuuttajanuorten kokemuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Hoitotyön koulutusohjelma
Syksy 2008

**Kajaanin
ammattikorkeakoulu**

OPINNÄYTETYÖ TIIVISTELMÄ

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Koulutusohjelma Hoitotyön koulutusohjelma
Tekijä(t) Aikkila Tiina & Pirkkala Heljä	
Työn nimi ”MINÄ HALUAISIN JOKA PÄIVÄ TEHÄ ERILAISIA JUTTUJA.” - Maahanmuuttajanuorten kokemuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Aikkila Tiina: Pitkäaikaissairaanhoito Pirkkala Heljä: Terveydenhoitotyö	Ohjaaja(t) Laitinen Maija-Liisa, Anttonen Kristiina (koordinoiva) Toimeksiantaja Kajaanin nuorisotoimi
Aika 28.11.2008	Sivumäärä ja liitteet 49+3
<p>Opinnäytetyö liittyy Kajaanin kaupungin nuorisotyön hankkeeseen Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS-hanke). Hankkeen tavoitteena on laatia nuorisotyöhön monikulttuurinen toimintasuunnitelma, joka auttaa maahanmuuttajaperheitä, heidän nuoriaan ja lapsiaan kotoutumaan Kajaaniin.</p> <p>Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus. Tarkoituksena on kartoittaa, millaisia kokemuksia 15 - 18 -vuotiailla maahanmuuttajanuorilla on ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta sekä millaista ohjattua monikulttuurista ryhmätoimintaa nuoret toivovat. Tavoitteena on, että Kajaanin nuorisotoimi käyttää hyödyksi tutkimuksen tuloksia ja johtopäätöksiä suunnitellessaan monikulttuurista nuorisotyötä.</p> <p>Tutkimustehtävät ovat</p> <ol style="list-style-type: none">1. Millaisia kokemuksia nuorilla on ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta?2. Millaista ohjattua monikulttuurista ryhmätoimintaa nuoret toivovat? <p>Aineisto kerättiin haastattelemalla 13 maahanmuuttajanuorta, joista tyttöjä oli kahdeksan ja poikia viisi. Aineistonkeruun menetelmänä käytettiin puolistrukturoitua yksilöhaastattelua. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisälönanalysillä.</p> <p>Lähes kaikilla haastateltavilla nuorilla oli kokemuksia monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta. Suosituin toimintamuoto oli liikunta. Myös nuorisotoimen järjestämässä kerhotoiminnassa kävi useita nuoria. Kokemukset ryhmätoiminnasta olivat pääasiassa myönteisiä. Suurin osa positiivisista kokemuksista liittyi sosiaalisiin suhteisiin. Nuorten mielestä ryhmässä oli mukavaa yhdessäolo ja yhdessä tekeminen. Suomenkielentaidon koettiin parantuneen ryhmätoiminnan myötä. Haastattelussa selvitettiin nuorten mielipiteitä ryhmän koosta, osallistujista, ohjaajasta sekä ryhmän tapaamisista ja toiminnasta. Ryhmään toivottiin osallistuvan monikulttuurisia nuoria. Haastateltavat toivoivat järjestettävän seka- ja tyttöryhmiä. Suosittuja toimintamuotoehdotuksia olivat liikunta, harrastusmahdollisuuksiin tutustuminen ja suomenkielen oppiminen. Myös luova toiminta ja kulttuuri kiinnostivat. Toiminnan kautta nuoret toivoivat saavansa uusia kavereita.</p> <p>Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Kajaanissa tarvitaan monikulttuurista ryhmätoimintaa nuorisotoimen järjestämänä. Opinnäytetyön tuloksia voidaan käyttää monikulttuurisen nuorisotyön suunnittelussa ja toiminnasta tulee tiedottaa.</p>	
Kieli	suomi
Asiasanat	maahanmuuttajat, nuoret, ryhmät, monikulttuurisuus, nuorisotyö
Säilytyspaikka	☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun Kaktus-tietokanta ☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Health and Sports	Degree Programme Nursing
Author(s) Aikkila Tiina & Pirkkala Heljä	
Title "I Would Like to Do Different Things Every Day." - Experiences and wishes of young immigrants for group activities	
Optional Professional Studies Long-term nursing Public health nursing	Instructor(s) Laitinen Maija-Liisa Anttonen Kristiina (coordinating teacher)
	Commissioned by Kajaani Youth Work Service Jonninen Seppo
Date 28.11.2008	Total Number of Pages and Appendices 49+3
<p>This thesis is connected to the project Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma (The Personal Developmental Plan of Young Immigrant) of Kajaani Youth Work Service. One of the project objectives is to formulate the plan for a multicultural youth work in Kajaani.</p> <p>The purpose of the thesis was to chart the experiences of 15 - 18-year-old immigrants of organized multicultural group activities. The other main purpose was to find out their wishes for organized multicultural group activities. The main objective of the thesis was that the data of this thesis would be useful when planning multicultural youth work in Kajaani.</p> <p>The research tasks were:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What kind of experiences do young immigrants have of organized multicultural group activities? 2. What kind of organized multicultural group activities do young immigrants wish? <p>This research was qualitative, and the data was gathered by half-structured interviews. Thirteen (13) young immigrants (eight girls and five boys) were interviewed.</p> <p>Almost every interviewee had experiences of multicultural group activities. The top-rated action was activities in the sports club. In addition, young immigrants had participated in group activities arranged by Kajaani youth work, schools and other organizations. The experiences were mainly positive and connected to social relationships. The interviewees felt their Finnish skills developed through group activities. Young immigrants wished for multicultural group activities. They were asked about their wishes for group size, participants, instructor, meetings and activities. The data showed that young immigrants wished multicultural participants. They wished for both mixed groups and girl groups. Wishes related to sports, getting to know opportunities for leisure time activities, learning Finnish and culture were popular forms of activities.</p> <p>In the light of the research results, there is a need for arranging multicultural group activities for young immigrants. Kajaani Youth Work Service shall exploit the results when planning multicultural youth work.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	immigrants, youth, groups, multicultural, youth work
Deposited at	☒ Kaktus Database at Kajaani University of Applied Sciences ☒ Library of Kajaani University of Applied Sciences

”Sitä pitää kysyä ja pitää sellaisia kokouksia ja lehteen laittaa, että täällä on semmonen kokous, että jos kiinnostaa tuu ja puhutaan niistä asioista, jos sulla on joku harrastukseen liittyvä juttu.

Ei välttämättä kaikki tykkää yhestä asiasta että pitää kysyä niiltä.”

(Haastatteluun osallistunut 18 -vuotias maahanmuuttajapoika)

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 MONIKULTTUURISUUS	2
2.1 Monikulttuurisuus Suomessa	3
2.2 Monikulttuurisuus Kajaanissa	4
3 NUORISOTYÖ	5
3.1 Monikulttuurinen nuorisotyö	5
3.2 Monikulttuurisen nuorisotyön ensiaskeleita Kajaanissa	7
4 RYHMÄTOIMINTA MONIKULTTUURISEN NUOREN VAPAA-AJALLA	9
4.1 Monikulttuurinen ryhmätoiminta	10
4.2 Nuorisotyön järjestämä monikulttuurinen ryhmätoiminta	11
4.3 Monikulttuurinen ryhmätoiminta järjestöissä	12
4.4 Ryhmätoiminta maahanmuuttajanuoren kotoutumisen tukena	13
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	15
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	16
6.1 Laadullinen tutkimusote	16
6.2 Aineiston keruu	16
6.3 Aineiston analyysi	20
7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	23
7.1 Taustamuuttajat	23
7.2 Maahanmuuttajanuorten kokemuksia ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta	24
7.3 Maahanmuuttajanuorten toiveita ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta	29
7.4 Nuorten vapaa-ajankäyttö ohjatun ryhmätoiminnan ulkopuolella	33
8 POHDINTA	35
8.1 Opinnäytetyöprosessin pohdinta	35
8.2 Eettisyys	38
8.3 Luotettavuus	40
8.4 Opinnäytetyöprosessi ammatillisen kasvun tukena	42
8.5 Jatkotutkimusaiheita	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Monikulttuuristuvan Suomen ulkomaalaisten määrä on viisinkertaistunut vuosina 1990–2007. Kajaanissa suhteellinen kasvu on keskitasoa korkeampi ja sen oletetaan kasvavan tulevaisuudessa. Maahanmuuttajien kotouttaminen on haaste Kajaanin kaupungille. Siihen pyritään vastaamaan Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelmalla 2007–2009. Nuorisotyöllä on merkittävä rooli nuorten maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kajaanin kaupungilla ei ole monikulttuurisen nuorisotyön suunnitelmaa. (Maahanmuuttovirasto, ulkomaalaiset Suomessa; Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelma 2007–2009, 2–8.)

Tämä opinnäytetyö liittyy Kajaanin kaupungin nuorisotoimen hankkeeseen. Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehitysuunnitelma (HEKS) -hankkeen päätavoitteena on luoda Kajaaniin monikulttuurisen nuorisotyön suunnitelma (Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007–2010). Kajaanin nuorisotoimelta on tullut tarve selvittää maahanmuuttajanuorten kokemuksia ja toiveita monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, millaisia kokemuksia maahanmuuttajanuorilla on ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta ja millaisia toiveita heillä on tällaiselle toiminnalle. Tavoitteena on, että Kajaanin nuorisotoimi käyttää hyödyksi tuloksia ja johtopäätöksiä suunnitellessaan monikulttuurista nuorisotyötä.

Aineisto kerätään haastatteleamalla kolmetoista 15–18 -vuotiasta maahanmuuttajaa, jotka ovat olleet Suomessa ja Kajaanissa yhdestä seitsemään vuoteen. Haastateltavat saadaan nuorisotyön ja Kajaanin perusopetuksen maahanmuuttajatyön koordinaattorin antamien yhteystietojen kautta. Haastattelut toteutetaan puolistrukturoituina yksilöhaastatteluina.

Lähtökohtana on tämän opinnäytetyön tekijöiden oma kiinnostus monikulttuurisuutta kohtaan. Harjoitteluvaihto Ugandassa syksyllä 2007 lisäsi mielenkiintoa kansainvälisyyttä ja maahanmuuttajia kohtaan. Terveystieteiden ammatissa työskentelevillä tulee olla valmiuksia kohdata monikulttuurisia asiakkaita ja edistää heidän terveyttään ja hyvinvointiaan (Opetusministeriö 2006, 67, 88). Tämä työ lisää tekijöiden valmiuksia työskennellä sairaan- ja terveydenhoitajana monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

2 MONIKULTTUURISUUS

Kulttuuri on sanana tuttu ja paljon käytetty, kun puhutaan muissa maissa asuvista tai niistä muuttaneista ihmisistä. Kulttuuri tarkoittaa kaikkia niitä asioita, joita ihmiset ja kansat ovat oppineet historiansa aikana tekemään, arvostamaan, joihin he ovat oppineet uskomaan ja joista he ovat oppineet nauttimaan. Se on opittu asia ja elämäntapa. Ihmiset elävät kulttuurin sisällä ja se kertoo, mikä on oikein ja mikä väärin, sopivaa ja sopimatonta. Yhteiskunnassa vallitsee yleensä joku yhteinen kulttuuri, mutta se pitää sisällään monien erilaisten ryhmien alakulttuureita. Alakulttuureita voivat olla tiettyjen etnisten ryhmien, sosiaali- tai ammatti- luokkien ja eri ikäryhmien kulttuurit. Jokaisella perheellä on oma perhekulttuurinsa. (Alitolppa-Niitamo 1993, 18–19.)

Monikulttuurisuus ja moniarvoisuus tarkoittavat ihmisten erilaisten ominaisuuksien, taipumusten ja erojen arvostamista yhteiskunnassa. Kysymys on erilaisten ryhmien hyväksymisestä, mutta myös vuorovaikutussuhteista, jotka muodostuvat eri ryhmien välille. Tarkoituksena ei ole olettaa, että on yksi oikea kulttuurinen normi, josta poikkeavia piirteitä siedetään. Jokaisella on oma kulttuurinen identiteetti, joka tulee ottaa huomioon. Kuitenkin kaikkien tulisi noudattaa yhteiskunnan arvoja ja sääntöjä. (Cantell 2000, 9.)

Joskus maahanmuuttajien ja valtaväestön kulttuurit törmäävät. Forsström (2008, 3, 12–14) on tutkinut aihetta Ruotsissa asuvien maahanmuuttajanuorten kuvaamana. He pitävät omaa kulttuuriaan merkittävänä, eikä ole oikein erottaa ihmistä kulttuuristaan. Nuoret joutuvat miettimään asemaansa oman kulttuurin ja valtaväestön kulttuurin välillä. Varsinkin valtaväestön nuorten käyttäytyminen aiheuttaa hämmennystä maahanmuuttajanuorissa. Ristiriidoista huolimatta nuoret kunnioittavat uuden maansa lakeja ja perinteitä. He sopeutuvat uuteen kulttuuriin säilyttäen kulttuuri-identiteettinsä. Tutkimuksen tuloksista ilmenee, että kulttuuritietoisuus ja monikulttuurisen yhteiskunnan jäsenten kohtaamiset lisäävät avoimuutta ja suvaitsevuuutta toisia kohtaan.

Monikulttuurinen yhteiskunta tarjoaa parhaimmillaan mahdollisuuksia kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen, jossa vallitsee tasapainoisuuden ja tasa-arvoisuuden ilmapiiri. Tämä perustuu ihmisoikeuksien noudattamiseen ja syrjinnän vastustamiseen. Monikulttuurisessa yhteiskunnassa kaikkien kulttuurien edustajat ja kulttuurit elävät tasa-arvoisessa asemassa keskenään. Tällaisen yhteiskunnan muodostuminen on tavoite, jonka täydellinen saavuttaminen on vaikeaa. Erilaiset kulttuurit eivät muodostu saumattomasti osaksi yhteiskuntaa. Vaarana

on myös, että kulttuurit pyritään sulauttamaan yhdenmukaisiksi. (Cantell 2000, 11; Rätty 2002, 47–48.)

Tässä tutkimuksessa puhutaan monikulttuurisuudesta ja maahanmuuttajista. Maahanmuuttajia ovat siirtolaiset, pakolaiset, turvapaikanhakijat, kiintiöpakolaiset ja paluumuuttajat, jotka muuttavat pysyvästi toiseen maahan. Siirtolainen on henkilö, joka muuttaa pysyvästi tarkoituksenaan hankkia maassa toimeentulonsa. Pakolainen on YK:n yleissopimuksen mukaan henkilö, joka on lähtenyt kotimaastaan pelätessään aiheellisesti joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Turvapaikanhakija pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakija ei ole pakolainen ennen kuin pakolaisuus on todettu turvapaikkahakemukseen annetulla päätöksellä. Myös kiintiöpakolaisia kutsutaan maahanmuuttajiksi. Paluumuuttaja on ulkomaalainen, joka on pitemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut ulkomailta ja palaa takaisin Suomeen. Jos kyseessä on tilapäinen oleskelu maassa opiskelun, työn tai turistimatkan vuoksi, ei voida puhua maahanmuutosta eivätkä tällaiset maahan tulijat ole maahanmuuttajia. (Liebkind 1994, 9–10; Cantell 2000, 39–40.)

2.1 Monikulttuurisuus Suomessa

Ulkomaalaisen väestön määrä Suomessa on kasvanut vuosien 1990–2007 aikana 26300 henkilöstä 132600 henkilöön. Venäläiset muodostivat suurimman ulkomaalaisten ryhmän (26200 henkilöä) vuoden 2007 lopussa. Seuraavaksi suurimmat ryhmät olivat virolaiset (20000), ruotsalaiset (8400) ja somalialaiset (4800). Maahanmuuttajia oli tullut myös Kiinasta, Thaimaasta, Saksasta, Turkista, Iso-Britanniasta ja Irakista, kustakin maasta 3000 tai yli. (Maahanmuuttovirasto, ulkomaalaiset Suomessa.)

Maailmassa on noin 15 valtiota, jotka ottavat kiintiöpakolaisia. Suomi vastaanottaa noin 750 kiintiöpakolaista vuosittain. Määrä vahvistetaan kunkin vuoden valtion talousarviossa. Suurimmat Suomeen tulleet kiintiöpakolaisryhmät ovat viime vuosina olleet afganistanilaiset, iranilaiset, irakilaiset ja sudanilaiset. (Maahanmuuttovirasto, pakolaiskiintiö.) Suomen vetovoima maahanmuuttomaana on lisääntynyt vuoden 2008 alusta merkittävästi. Maahanmuuttovirasto on käsitellyt oleskelulupia elokuuhun 2008 mennessä 20 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Noin 90 prosenttia hakijoista saa myönteisen päätöksen. (Maahanmuuttovirasto, lehdistötiedote 1.) Turvapaikkaa Suomesta haki tammi-elokuussa

2008 noin 1600 maahanmuuttajaa. Kasvua edellisen vuoden lukuihin on yli 70 prosenttia. (Maahanmuuttovirasto, lehdistötiedote 2.)

2.2 Monikulttuurisuus Kajaanissa

Maahanmuuttajien määrä Kajaanissa on seitsenkertaistunut vuosien 1990–2005 aikana. Vuonna 2005 ulkomaalaisväestöä Kajaanissa oli 518 henkilöä, mikä oli 1,46 % Kajaanin väestöstä. Monikulttuurisuus alkoi näkyä selvemmin katukuvassa Kajaanin vastaanottokeskuksen perustamisen jälkeen vuonna 1999. Maahanmuuttajia on viidestäkymmenestä maasta. Suurimmat ryhmät ovat venäläiset, sudanilaiset ja irakilaiset. Kun lisätään myös turvapaikanhakijat ja opiskelijat, Kajaanissa asuvan ulkomaalaisväestön arvioidaan nousevan seitsemään sataan henkilöön. Maahanmuuttajista 10–19 -vuotiaita on 18 %. On arvioitavissa, että maahanmuuttajien määrä tulee lisääntymään, koska Kajaani vastaanottaa kiintiöpakolaisia vuosittain. (Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelma 2007–2009, 6–8; Ojalehto, henkilökohtainen tiedonanto 9.5.2008.)

Kajaanissa asuvien maahanmuuttajien keski-ikä on alhaisempi kuin kajaanilaisen valtaväestön, koska kaupunkiin pakolaisina muuttaneissa on ollut paljon suuria perheitä. Lasten ja nuorten suuri määrä lisää varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toisen asteen oppilaitosten palvelujen kysyntää. Maahanmuuttajaoppilaiden määrä perusopetuksessa vuoden 2007 lopussa oli 131 eli 3,7 % koko oppilasmäärästä. Maahanmuuttajataustaiset nuoret puhuivat äidinkielenään 17 eri kieltä. Nuoret tarvitsevat ohjausta ja kannustusta liittymään mukaan yhteiskunnan järjestämään toimintaan yhdessä valtaväestön kanssa. Kajaanin perusopetuksen suunnitelmassa on lisätä yhteistyötä maahanmuuttajien vanhempien ja nuorisotoimen kanssa. Yhteistyötä pyritään kehittämään myös järjestöjen ja vapaaehtoisten toimijoiden kanssa. Yhteistyö auttaa niin perheen kuin nuorenkin kotoutumista ja integroitumista uuteen kotimaahan. (Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelma 2007–2009, 8; Monikulttuurisuustaitojen kehittämissuunnitelma 2008, 6–14.)

3 NUORISOTYÖ

Virallisesti alle 18-vuotiaat ovat lapsia ja kuuluvat lastensuojelulainsäädännön piiriin. Alle 29-vuotiaat ovat nuorisolain mukaan nuoria. (Lastensuojelulaki 2007/417; Nuorisolaki 2006/72.) Vuonna 2000 maahanmuuttajista 43 % ja suomalaisista 36 % oli alle 29-vuotiaita (Opetusministeriö 2004, 26). Tässä opinnäytetyössä keskitytään 15–18 -vuotiaisiin nuoriin, joilla on maahanmuuttajatausta.

Nuorisotyö määritellään nuorisolain mukaan nuorten vapaa-ajan käyttöön kohdistuvana aktiivisen kansalaisuuden edistämisenä. Se on lisäksi nuorten sosiaalista vahvistamista, kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta. (Nuorisolaki 2006/72, 2§.) Opetusministeriöllä on vastuu nuorisotyön yleisestä kehittämisestä. Kunnilla on velvollisuus järjestää nuorisotyötä. Lisäksi nuorisotyötä toteuttavat muun muassa nuorisoyhdistykset ja järjestöt. Kunnan nuorisotyö sisältää nuorten kasvatuksellisen ohjauksen, toimitilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuen. Lisäksi kunnan nuorisotyöhön kuuluvat liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot. (Nuorisolaki 2006/72, 3§, 7§.) Nuorisotyöllä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä kaupungin nuorisotoimen järjestämää nuorisotyötä, eikä esimerkiksi seurakunnan tekemää nuorisotyötä.

Kajaanin kaupungin nuorisotyö tukee nuorten kasvua ja kansalaisvalmiuksia koulun ja kodin rinnalla. Nuorisotyö on ennalta ehkäisevää ja vähentää eriarvoisuutta kasvavan sukupolven keskuudessa. Työtä tehdään lasten, nuorten ja perheiden parissa. Mukana on eri yhteistyötahoja, järjestöjä ja vapaaehtoistoimijoita. Kajaanin nuorisotyön arvoja ovat luovuus, onnellisuus, vastuullisuus ja elämyksellisyys. Nuorisotyö tukee lasten ja nuorten tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä edistää osallisuutta ja tasa-arvoa. (Kajaanin kaupunki, nuorisotyö.)

3.1 Monikulttuurinen nuorisotyö

Suomen nuoriso on monikulttuuristunut samalla kun maahanmuuttajaväestö on lisääntynyt. Tämä on yhteiskunnalle haaste. Maahanmuuttajanuorten erityistarpeita on käsitelty pitkälti koulutuksen ja työelämän kannalta. Vapaa-ajantoiminnalla ja ystäväpiirillä on kuitenkin suuri

rooli nuoren kotoutumisen kannalta. Kunnalla on tärkeä osuus monikulttuuristen nuorten vapaa-ajanvietossa. Se myös tavoittaa nuoret järjestöjä paremmin. (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007b, 6, 11–15.)

Nuorisotyötä voidaan kuvailla monikulttuuriseksi tiettyjen käytäntöjen ja ehtojen toteutuessa. Tärkeimmät niistä ovat monikulttuuriset asiakkaat ja työyhteisö. Muita monikulttuurisen nuorisotyön määritteleviä piirteitä ovat toimintaympäristöt ja sosiaaliset verkostot, toiminnalliset ratkaisut, työntekijöiden ja nuorten asenteet, työntekijöiden osaamisen päivittäminen sekä strategian suunnittelu ja johtaminen. (Honkasalo ym. 2007b, 11–15.) Monikulttuurisessa nuorisotyössä menestyvät parhaiten kunnat, jotka ovat etukäteen kyenneet valmistautumaan kansainvälistyvän väestön palvelutarpeille. (Kunnallisen nuorisotyön arviointihanke 2001, 34.)

Monikulttuurisella nuorisotyöllä tarkoitetaan työtä, jota tehdään erilaisten nuorten parissa. Sillä tavoitellaan suomalaisen yhteiskunnan ja nuorisotyön tasa-arvoihannetta. Monikulttuurista nuorisotyötä tehdään muun muassa kulttuurin, etnisyyden, vähemmistöjen, rasismien ja väkivallan herättämien kokemusten, tunteiden ja ajatusten parissa. Koska nuorisotyön tavoitteena on kehittää nuorten potentiaalia olla yhteiskunnan jäseniä ja aktiivisia kansalaisia, ei maahanmuuttajia voi jättää ulkopuolelle. Vähemmistönuoret tulee ottaa toimintaan mukaan, kehittää heidän motivaatiotaan ja voittaa välinpitämättömyys. (Habib 2004, 21–23.) Nuorisotoiminnassa monikulttuurisuus merkitsee sitä, että kynnyksellä osallistua pidetään matalana erilaisille yksilöille ja ryhmille. Erilaisten tarpeiden huomioon ottaminen on tärkeää nuorisotoiminnassa, mikä saavutetaan parhaiten koulutuksella ja riittävien toimintaedellytysten takaamisella. (Cantell 2000, 10.)

Honkasalon ym. (2007b, 62–63) mukaan työ järjestöjen kanssa on olennainen osa kunnallista monikulttuurista nuorisotyötä. Yhteistyön vahvistaminen on tärkeää nuorisotyön kehittämisessä. Yhteistyö on vähäistä, siitä puuttuu suunnitelmallisuus ja se perustuu lähinnä toiminnan tukemiseen ja tilojen vuokraamiseen. Tutkijat kuvaavat monia asioita, jotka estävät hyvän yhteistyön muodostumista. Asenteet voivat olla ristiriitaisia ja maahanmuuttajanuoret saatetaan kokea hankalina asiakkaina. Järjestöjen ja nuorisotyön näkemykset nuorisotoiminnan lähtökohdista voivat olla erilaiset. Eteen saattaa tulla kielellisiä ja kulttuurisia kommunikointivaikeuksia. Järjestelmien rakenteiden jäykkyys saattaa olla hidaste yhteistyölle. Järjestöt kilpailevat mahdollisesti samoista nuorista ja se leimaa työtä.

Kivijärvi & Harinen (2008, 20, 44–45) ovat tutkineet Suomen kuntien monikulttuurista nuorisotyötä. Koko Suomen tasolla monikulttuuristen nuorten osallistuminen kunnalliseen nuorisotoimintaan on vähäistä. Yleisesti monikulttuurinen nuorisotyö on jäsentymätöntä ja vain muutamalla kunnalla on tähän työhön strategia. Kunnissa perustellaan erityisnuorisotyön puutetta yhdenvertaisuusperiaatteella, jonka mukaan toiminta on kaikille avointa eikä siitä tarvitse erityisesti tiedottaa monikulttuurisille nuorille.

Monikulttuurisen nuorisotyön suunnitteleminen asettaa haasteita nuorisotoimelle. Nuorisotyössä tarvitaan kulttuuritietoa, jotta nuoriin osataan suhtautua oikein ja asiallisesti. Tarvitaan tietoa myös siitä, miten vaikutetaan suomalaisnuorten asenteisiin, jotta ristiriitatilanteet eri kulttuuria edustavien nuorten välillä eivät kärjistyisi. Helsingissä monikulttuurisessa nuorisotyössä maahanmuuttajien kanssa työskentely on aloitettu samaan tapaan kuin suomalaisten nuorten kanssa. Nuorisotyöntekijöiden täytyy kuitenkin olla erityisen aktiivisia tavoitellessaan maahanmuuttajanuoria toimintaan. Suomalaiset nuoret pääsääntöisesti tietävät, mitä nuorisotyö tekee ja tarjoaa, kun taas maahanmuuttaja ei välttämättä tiedä sellaisen olemassaolosta mitään. (Räty 2002, 170–173.)

3.2 Monikulttuurisen nuorisotyön ensiaskeleita Kajaanissa

Kajaanin kaupungilla ei vielä ole monikulttuurisen nuorisotyön toimintasuunnitelmaa. Maahanmuuttajanuoret ovat jonkin verran mukana Kajaanin nuorisotoimen tapahtumissa ja toiminnassa. Kansainvälisessä ennaltaehkäisevän nuorisotyön toimintamuodossa Avartissa on mukana kajaanilaisia maahanmuuttajanuoria, joista kahdella on Avarti-ohjaajan koulutus. Lisäksi Kajaanin kaupungin nuorisotyö on järjestänyt kerhotoimintaa Kajaanin keskuskoululla sekä Kätönlahden koululla erityisesti pakolaistaustaisille lapsille. Kajaanilaisia maahanmuuttajanuoria on mukana myös Mahis-toiminnassa. Sen tarkoituksena on kannustaa nuoria projektitoimintaan ja luomaan sen kautta itselleen vapaa-ajantoimintaa. Nuoret käyvät myös satunnaisesti nuorisotaloilla. Lohtajalla pakolaisten vastaanotossa nuorisotoimi on ollut mukana. Maahanmuuttajia on ollut työharjoittelussa nuorisotaloilla ja heille on annettu kokoon-tumistiloja muun muassa juhlia varten. (Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007–2010, 2, 7; Avarti Suomessa; Nuorten akatemia.)

Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelma 2007–2009 (22) on laatinut erityiset kehitystarpeet ja tavoitteet myös kunnan nuorisotyölle. Yksi tavoite on maahanmuuttajataustaisten työnte-

kijöiden rekrytointi. Valtaväestöön kuuluvilla nuorisotyöntekijöillä ei ole kokemusta maahanmuuttajista, joten monikulttuurisuusosaamisen lisääminen on tärkeää. Myös verkostoituminen eri toimijoiden kanssa on tulevaisuuden tavoitteena.

Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS) -hanke kohdistuu pakolaisten kotoutumiseen ja kestää kolme vuotta (1.12.2007–31.12.2010). Hankeen taustalla on maahanmuuttajien lisääntyminen koko Suomessa ja määrän nopea kasvu Kajaanissa. Monikulttuurinen nuorisotyö ei ole vakiintunut osaksi Kajaanin kunnan nuorisotyötä, vaan monikulttuurisuutta on kohdattu satunnaisesti erilaisten toimintojen kautta. Vapaa-ajallaan maahanmuuttajanuorilla ja heidän perheillään on vähän kontakteja valtaväestön kanssa. (Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007–2010, 3, 7.)

Hankkeen tavoitteena on laatia nuorisotyöhön monikulttuurinen toimintasuunnitelma, joka auttaa maahanmuuttajaperheitä, heidän nuoriaan ja lapsiaan kotoutumaan Kajaaniin. Suunnitelman avulla pyritään ennalta ehkäisemään rasismia ja parantamaan jatkokoulutusmahdollisuuksia. Nuorille tehdään henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS) vapaa-ajalla. Sen avulla etsitään keinoja opiskelu- ja työpaikan saamisen helpottamiseksi. Yhtenä tavoitteena on, että Kajaanissa on hankkeen loputtua kaksi maahanmuuttajataustaista lähihoitajakoulutuksen saanutta henkilöä. He tulevat työskentelemään monikulttuurisessa nuorisotyössä. Muita hanketoimintoja ovat monikulttuuriset toimintaryhmät, ohjaaminen harrastetoimintaan sekä yhteiset leirit, työelämään valmentautuminen, tukihenkilötoiminta ja suomen kielen opiskelu. (emt. 7–8.)

Edellä mainittujen toimintojen avulla pyritään saamaan monikulttuuristen nuorten hyvinvointia edistäviä tuloksia. Hankkeen odotettavissa olevia tuloksia ovat rasisminvastaisuus, koulutuspolun tukeminen, polarisaatiokehityksen eli kahtiajakautumisen ehkäiseminen, osallisuuden edistäminen, monikulttuurisen nuorisotyön vakiinnuttaminen, yhteistyön kehittäminen ja maahanmuuttajien huomioiminen kunnan palvelukehityksessä. (Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007–2010, 8–9.) Tämä opinnäytetyö kohdistuu pääasiassa monikulttuurisen nuorisotyön vakiinnuttamiseen osaksi Kajaanin kaupungin nuorisotyötä. Nuorisotoimi tarvitsee tietoa siitä, millaisia kokemuksia ja odotuksia nuorilla on ryhmätoiminnasta ja millaista toimintaa he kaipaavat vapaa-ajalleen.

4 RYHMÄTOIMINTA MONIKULTTUURISEN NUOREN VAPAA-AJALLA

Pyökkösen (2007, 21) tutkimuksen mukaan useilla Suomessa asuvilla monikulttuurisilla nuorilla on paljon ystäviä. He liikkuvat aktiivisesti ympäristössään ja ovat monella tavalla toimeliaita myös vapaa-ajallaan. Nuoret kokevat harrastukset keinona saada ystäviä. Erityisesti urheiluharrastukset ja joukkuelajit koetaan hyvinä väylinä tutustua muihin nuoriin. Noin kaksi kolmasosaa monikulttuurisista nuorista osallistuu aktiivisesti urheiluseurojen toimintaan.

Oman paikan löytäminen koulumaailmassa saattaa olla ongelmallista. Toki harrastusmaailmassakin voi olla vaikeuksia tutustua toisiin nuoriin, mutta ilmapiiri on vapaaehtoisen mukanaolon vuoksi avoimempi. Yksin harrastaessa ei sosiaalista kanssakäymistä tule. Harrastukset rikastuttavat elämää myös muulla tavoin. Hyvä kunto, tekemisen ja onnistumisen ilo sekä mielen lepo ovat nuorille harrastusten kautta saavutettavia asioita. Liikunnan lisäksi nuoret viettävät aikaansa musiikin, pelien, elokuvien ja shoppailun parissa. Nuoret ovat jonkun verran mukana eri järjestöissä kuten seurakunnassa ja poliittisissa järjestöissä. Tietokoneen ja internetin osuus vapaa-ajanvietosta on suuri. (Honkasalo, Harinen & Anttila 2007a, 29–30, 32; Kivijärvi & Harinen 2008, 9.)

Nuorten vapaa-ajantoiveissa korostuvat monikulttuuriset toiminnot ja kohtaamiset. Tämä tulee esiin useimmiten maahanmuuttajanuorten toiveissa, ei niinkään suomalaisten nuorten, jotka eivät koe monikulttuurisen nuorisotyön koskevan heitä itseään. Nuorisotyöllä on vielä paljon tekemistä, jos vain toinen osapuoli on halukas yhteistyöhön. Rasismi ja ennakkoluulot ovat yhä edelleen varjostamassa maahanmuuttajien ja suomalaisten nuorten keskinäistä kanssakäymistä. (Harinen 2005, 81; Honkasalo & Souto 2007, 123.)

Yhteisen toiminnan ulkopuolelle jäävät herkimmin ne nuoret, jotka ovat asuneet Suomessa vasta muutamia vuosia, joita vaivaa vierauden tuntu ja ystävien vähyys ja jotka eivät puhu suomea omimpana kielenä. Nuoret, jotka ovat asuneet alle kymmenen vuotta Suomessa, ovatkin yksi monenlaisiin toimintoihin haluava ryhmä. Maassa kauemmin asuneet ovat kenties jo löytäneet tekemistä ja harrastuksia tai luopuneet toivosta. Toiminnasta tiedottamisessa tuleekin ottaa tarkemmin huomioon nämä vähemmän aikaa Suomessa asuneet ja huonommin suomea puhuvat nuoret. (Harinen 2005, 49, 80.)

Nuorten maahanmuuttajien haaveet harrastuksista liittyvät enimmäkseen liikuntamuotoihin ja urheiluun. Nuoret haaveilevat tutuista lajeista eli pallopeleistä, tanssista, luistelusta ja jääkiekosta, mutta myös haastavammista lajeista (sukellus, lainelautailu ja laskuvarjohyppy). Ilmaisuuun liittyvistä harrastuksista nuoret ovat myös kiinnostuneet. Näytteleminen ja laulaminen, mutta myös piirtäminen, maalaaminen ja valokuvaus ovat nuorten toiveina vapaa-ajalle. (Honkasalo 2007a, 32.)

Liikunnan etu muihin edellä mainittuihin ajanviettopoihin verrattuna on sen tuoma mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Pelkästään maahanmuuttajille tarkoitettu liikuntatoiminta ei ole kovin toivottua. Suomalaisten kanssa yhteiset ryhmät antavat paremman mahdollisuuden tutustua suomalaisiin ja oppia suomen kieltä sekä edistää suvaitsevaisuutta. (Myrén 1999, 107.)

Esteinä maahanmuuttajien liikuntaharrastukseen osallistumiseen ovat tarjonnan puute, kulttuurilliset tekijät ja kielitaidon puute. Suomalaisten ennakkoluulot ovat usein vaikeuttamassa osallistumista erilaisiin liikuntaryhmiin. Maahanmuuttajat eivät myöskään saa riittävästi tietoa erilaisista liikuntamahdollisuuksista. (Myrén 1999, 115–116.) Myös nuoret maahanmuuttajat kaipaavat enemmän informaatiota harrastusmahdollisuuksista. Viranomaisten ja nuorisohjaajien rooli tiedottamisessa on suuri. Opettajat ja koulut voivat olla harrastuksiin osallistumisen innoittajia. Samoin he voivat olla myös innostuksen lannistajia. (Honkasalo 2007a, 34.)

4.1 Monikulttuurinen ryhmätoiminta

Johonkin liittyminen, kuuluminen, hyväksytyksi tuleminen ja vaikuttaminen ovat olennaisen tärkeitä asioita yksilön kehityksessä. Oleminen ryhmässä lisää yksilön tietoisuutta itsestään ja ympäröivästä maailmasta sekä näiden välisestä suhteesta. Ryhmä onkin yksilön itsetuntemuksen lisäämisen väline. (Jauhiainen & Eskola 1994, 15–16.)

Ryhmämuodot kehittyvät yhteisen toiminnan tarkoituksen mukaan. Yhteistoimintatavat, ryhmän järjestäytyneisyys ja ihmisten sitoutuneisuus vaihtelevat ryhmämuotojen välillä. Yhteisö, tavoitteellinen ryhmä, satunnainen ryhmä ja sosiaalinen verkosto ovat eri tapoja toimia ryhmässä. Yhteisö on perinteisen maailman alkuperäinen ja luonnollinen ihmisten yhteenliittymä. Yhteisöjä on monenlaisia ja ne voidaan määritellä alueellisesti rajattavina, sosiaalisten

vuorovaikutusten tai yhteenkuuluvuuden tunteen yhteisöinä. Nimensä mukaisesti tavoitteellinen ryhmä toimii päämäärätietoisesti. Ryhmällä on yhteinen päämäärä, johon ryhmätoiminnalla pyritään. Satunnaisessa ryhmässä oleellista on toimintaan sitoutumattomuus ja vapaachtoisuus. Ryhmä kokoontuu satunnaisesti ja siihen osallistuvat valikoituvat sattumanvaraisten tilanteiden kautta. Sosiaalinen verkosto ei ole varsinaisesti ryhmämuodoste, vaan sillä on mahdollisuus toimia ryhmänä. Sosiaalinen verkosto tarkoittaa esimerkiksi sukulaisista tai ystävästä koostuvaa verkostoa, jossa ei välttämättä tapahdu vuorovaikutusta. (Himberg & Jauhiainen 1998, 162, 168; Jauhiainen & Eskola 1994, 43–64.)

Tässä opinnäytetyössä monikulttuurisella ryhmätoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka on tavoitteellista, ohjattua, osallistujia enemmän kuin kolme ja he ovat useammasta kuin yhdestä kulttuurista lähtöisin. Kyseessä on tavoitteellinen ryhmä, jota kuvataan Jauhiaisen & Eskolan (1994, 49) kirjassa Ryhmäilmiö. Ihmiset muodostavat tällaisia ryhmiä tiettyä tarkoitusta varten. Toiminta sitoo heidät yhteiseen tekemiseen, jolla on päämäärä. Tavoitteelliset ryhmät voivat syntyä spontaanisti yhteisen kiinnostuksen kohteen ympärille. Ne voidaan myös perustaa tiettyä tarkoitusta varten.

4.2 Nuorisotyön järjestämä monikulttuurinen ryhmätoiminta

Monikulttuurisessa nuorisotyössä käytetään mm. teatteria, tanssia, musiikkia ja muita kulttuurisen nuorisotyön välineitä nuoren kasvun tukijoina ja elämänhallinnan vahvistajina. Kulttuurisen nuorisotyön menetelmät antavat nuorelle mahdollisuuden rakentaa omaa minäkuvaansa. Tällainen toiminta on yhteiskunnallista ja yhteisöllistä toimintaa. Nuorisotyön tulee antaa kulttuuriselle toiminnalle mahdollisuus. (Ruotsalainen 2007, 171, 176, 177.) Kunnallinen nuorisotyö on huomannut liikunnan merkittävyyden, ja se on usein jossakin muodossa mukana toiminnassa. (Koski 2007, 299–319.) Monikulttuurisen nuorisotyön ryhmätoimintamuotoja ovat myös matkat, retket ja vierailut, kerhot ja kurssit sekä harrastetoiminta (Kivijärvi & Harinen 2008, 18).

Tyttötyötä tehdään, mutta sukupuolisesti eriytetty toiminta on kuitenkin kunnissa harvinaista. Suomen kuntien nuorisotoimien johtohenkilöiden mukaan sukupuolisesti eriytetty toiminta ei ole tarpeellista. (Kivijärvi & Harinen 2008, 18.) Toisaalta Honkasalo & Souto (2007, 123) pitävät tyttötyötä tärkeänä, sillä se voimaannuttaa tyttöjä ja antaa heidän rauhassa käsi-

tellä kasvamiseen liittyviä asioita. Tyttöjen tietoisuutta tasa-arvosta ja oikeuksista halutaan lisätä. Näitä asioita on helpompi käsitellä erityisryhmissä kuin yhdessä poikien kanssa.

Nuorisotoimintaa järjestettäessä on hyvä pitää mielessä, ettei esimerkiksi maahanmuuttajatyttöryhmä erota tyttöjä toisista nuorista. Eriytyminen omaan ryhmään saattaa estää heitä osallistumasta muuhun nuorten toimintaan. Tyttöryhmän tulisi toimia väylänä muuhun nuorisotyön järjestämään toimintaan. Kun toimintapaikka ja nuorisotyön toiminta tulee tutuksi, nuorten on helpompi tulla mukaan muuhun toimintaan. (Honkasalo & Souto 2007, 122.)

Monikulttuuriset nuoret toivovat ja visioivat monikulttuurisen nuorisotyön olevan toimintaa erilaisten nuorten kanssa, rasmin vastustamista, keskinäiseen vuorovaikutukseen painottuvaa ja kansainvälistä. Nuoret toivovat moniäänistä toimintaa, vastavuoroisuutta ja yhdessä tekemistä. He toivovat turvallisia puitteita toiminnalle, jonka sisältö lähtisi heistä itsestään. (Harinen 2005, 81.)

Nuorisotoiminnasta puhuttaessa nuoret kritisoivat erilaisia kulttuuriesittelyjä ja monikulttuurisuutta koskevia teemapäiviä. Nuoret kokevat, että tällä tavalla korostetaan heidän erilaisuuttaan. He toivovat toimintamuotoja, jotka nousevat heidän omista mielenkiinnon kohteistaan. Maahanmuuttajanuoret kaipaavat suomalaisia ystäviä, jotka ovat heidän tukenaan vieraissa tiloissa ja kannustavat uusiin toimintoihin. (Kivijärvi & Harinen 2008, 10; Honkasalo & Souto 2007, 122.)

4.3 Monikulttuurinen ryhmätoiminta järjestöissä

Nuorten ryhmätoimintaa järjestävät useat eri tahot kunnan nuorisotyön lisäksi. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä Kosken (2007, 299–319) artikkelissa Liikunnan ja urheilun seuratoiminta nuorisotyönä käsitellään seuratoiminnan mahdollisuuksia nuorisotyön kentällä. Liikuntatoiminnalla on hyvät mahdollisuudet nuorten kasvun tukemisessa, sillä tällä vapaaehtoisella toimintamuodolla tavoitetaan nuoriso erittäin kattavasti. Se yhdistää fyysisen ja henkisen puolen. Liikunta- ja urheiluseuratoiminnan tavoitteena onkin tuottaa urheilullisten saavutusten lisäksi yhteiskuntaa palvelevia aktiivisia ihmisiä, jotka ottavat vastuun omasta elämästään.

Kansalaisjärjestöjen odotetaan panostavan monikulttuuristen nuorten kanssa tehtävään työhön. Maahanmuuttajanuoret eivät kuitenkaan ole ahkerasti järjestöjen toiminnassa mukana.

Eniten nuoria osallistuu urheiluseurojen toimintaan. Järjestöjen haasteena onkin löytää monikulttuuriset nuoret. Toiminnasta ilmoittamisen foorumi saattaa olla väärä tai sitä ei ole kohdennettu erityisesti maahanmuuttajille. (Pyykkönen 2007, 20, 22.)

Yleisimpiä monikulttuurisen nuorisotyön muotoja piiri- ja paikallisyhdistyksissä ovat kerho- tai ryhmätoiminta, nuorten matkat ja vierailut, nuorten leirit, avoin toiminta sekä nuorille suunnattu koulutus. Nuorisojärjestöjen piiri- ja paikallistasolla yhteistyötä kuntien nuorisotoimen kanssa tehdään enemmän kuin keskusjärjestötasolla. Yhteistyö toisten nuorisojärjestöjen ja koulujen kanssa on sitä vastoin vilkkaampaa. (emt. 45–51.)

4.4 Ryhmätoiminta maahanmuuttajanuoren kotoutumisen tukena

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (1999/493, 2§, 3§.) määrittelee kotouttamisen ja kotoutumisen. Laissa kotoutumisella tarkoitetaan ”maahanmuuttajan yksilöllistä kehitystä tavoitteena osallistua työelämään ja yhteiskunnan toimintaan samalla omaa kieltään ja kulttuuriaan säilyttäen”. Kotouttaminen on viranomaisten järjestämiä kotoutumista edistäviä ja tukevia toimenpiteitä, voimavaroja ja palveluja sekä maahanmuuttajien tarpeiden huomioon ottamista. Kotouttamista tukevien palveluiden piiriin voi kuulua sellainen henkilö, joka on muuttanut pysyvästi maahan ja jolla on kotikunta Suomessa.

Harrastustoiminnan ja sen tarjoaman sosiaalisen verkoston merkitys monikulttuurisen nuoren elämään ja tulevaisuuteen voi olla merkittävä. Erityisesti kotoutumisessa harrastustoiminnalla voi olla keskeinen asema. Harrastustoimintaan pääsy ja sitä kautta kotoutumisen edistyminen ei ole aina nuorille yksinkertaista ja itsestään selvää. Vapaa-aika ja sen toiminta voi parhaimmillaan olla keskeinen maahanmuuttajien kotoutumisen arena. (Honkasalo ym. 2007a, 36.)

Samankaltaisia tutkimustuloksia Honkasalon ym. (2007a) kanssa on saatu myös Ruotsissa tehdyssä tutkimuksessa. Vapaa-ajalla todettiin olevan merkitystä maahanmuuttajien kotoutumiseen ja sopeutumiseen uuteen yhteiskuntaan. Vapaa-ajantoiminnan avulla ihmiset eri kulttuureista tapaavat. Siten maahanmuuttajilla on mahdollisuus kotoutua yhteiskuntaan luonnollisten kohtaamisten kautta. (Andersson & Gutter 2003, 5.)

Liikuntaharrastus tai mikä tahansa mielekäs ja merkityksellinen vapaa-ajanviettomahdollisuus voi edistää kotoutumista. Harrastusten kautta maahanmuuttajilla on mahdollisuus muun muassa oppia suomea ja tavata ihmisiä. Tärkeää on olla kontaktissa myös oman maan edustajien kanssa, käyttää omaa kieltä ja puhua maahanmuuttoon sekä mahdolliseen pakoon liittyvistä asioista. (Myrén 1999, 116.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Jokaisella tutkimuksella on tarkoitus, joka ohjaa tutkijan tekemiä valintoja sekä määrittelee tutkimustehtävien muotoutumisen. Tarkoitus voi olla kartoittava, kuvaileva, selittävä tai ennustava sen mukaan, mihin tutkimuksella pyritään. Tutkimukseen voi sisältyä useita tarkoituksia. Kartoittava tutkimus etsii uusia näkökulmia tutkittavaan asiaan ja selvittää vähän tunnettuja ilmiöitä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2006, 128–129; Marshall & Rossman 1999, 32–34.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, millaisia kokemuksia 15–18 -vuotiailla maahanmuuttajanuorilla on ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta ja millaisia toiveita heillä on tällaista ryhmätoimintaa kohtaan. Tavoitteena on, että Kajaanin nuorisotoimi käyttää hyödyksi tutkimuksen tuloksia ja johtopäätöksiä suunnitellessaan monikulttuurista nuorisotyötä.

Tutkimustehtävät eli -kysymykset tulee rajata ja muotoilla selkeästi, jotta ne olisivat tutkivia ja oivaltavia. Laadullisen tutkimuksen luonteen mukaisesti tutkimuskysymysten pitää muotoutua siten, että kerätty aineisto vastaa niihin. On varauduttava siihen, että tutkimustehtävät saattavat muuttua tutkimuksen edetessä. (Marshall & Rossman 1999, 38–39; Hirsjärvi ym. 2006, 116–117, 120.)

Tämän opinnäytetyön tutkimustehtävät ovat

1. Millaisia kokemuksia maahanmuuttajanuorilla on ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta?
2. Millaista ohjattua monikulttuurista ryhmätoimintaa nuoret toivovat?

Tämän opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät muotoutuivat Kajaanin nuorisotyön HEKS-hankkeen tavoitteen ja Kajaanin kaupungin nuorisotyön tarpeen pohjalta. Yhtenä hankkeen tavoitteena on laatia nuorisotyöhön monikulttuurinen toimintasuunnitelma, joka auttaa maahanmuuttajaperheitä, heidän nuoriaan ja lapsiaan kotoutumaan Kajaaniin. Monikulttuurisen nuorisotyön suunnittelun pohjalle nuorisotoimi tarvitsee nuorten mielipiteitä monikulttuurisesta ohjatusta ryhmätoiminnasta. (Kajaanin nuorisotyö, hankekuvaus 2007–2010, 7.)

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tämä opinnäytetyö on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä oli puolistrukturoitu yksilöhaastattelu. Tilanteessa käytettiin suomen kieltä. Haastattelut nauhoitettiin ja aineisto analysoitiin induktiivisesti. Haastattelurunko (liite 1) oli apuna analyysin rakentamisessa ja aineiston luokittelussa. Aineistosta otettiin tarkasteluun tutkimustehtävien kannalta oleelliset asiat. Koko aineistoa ei voitu käyttää, koska haastelutilanteissa avoimen vuorovaikutuksen myötä syntyi materiaalia, joka ei vastannut asetettuihin tutkimustehtäviin. Haastateltavien suorat ilmaisut pelkistettiin ja näistä muodostettiin alakategoriat ja edelleen yläkategoriat. Niille pyrittiin löytämään yhdistävät kategoriat.

6.1 Laadullinen tutkimusote

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa mielenkiinto kohdistuu tutkittavan asian ja käsillä olevan tiedon laatuun ja merkitykseen. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus tarkastelee enemmän mitattavia asioita ja suureita. Voitaneen ajatella, että määrällinen tutkimus toteaa, kun taas laadullinen kuvaa tutkittavaa asiaa. (Hirsjärvi ym. 2006, 151–152.; Alasuutari 1999, 33–37.) Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus eivät ole toisiaan poissulkevia kuten Alasuutari (1999, 32) toteaa teoksessaan *Laadullinen tutkimus*. Hänen mukaansa niitä voidaan käyttää rinnakkain samassa tutkimuksessa.

Kvalitatiivisen tutkimusotteen valintaa voidaan perustella siten, ettei määrällisen tutkimuksen piirteisiin kuuluva tutkimusyksiköiden suuri joukko ole mahdollinen tai tarpeellinen. (Alasuutari 1999, 39.) Tämän opinnäytetyön kohdejoukkona olivat tietynikäiset maahanmuuttajanuoret. Jo tällaisenaan kohdejoukko on niin rajattu ja määritelty, ettei siitä voisi saada kvantitatiivista satunnaisotosta.

6.2 Aineiston keruu

Laadullinen tutkimusaineisto kootaan luonnollisista ja todellisista tilanteista, ja ihminen on tiedon tuottaja. Kohdejoukon eli haastateltavien valinta tehdään tarkoituksenmukaisesti eikä

satunnaisotantaa käyttäen. Aineiston hankinnassa käytetään laadullisia metodeja ja aineistoa tulkitaan ainutlaatuisena tapauksena. Aineisto analysoidaan induktiivisesti eli tarkastellaan yksityiskohtaisesti. (Hirsjärvi ym. 2006, 155.)

Laadullisen tutkimuksen yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä ovat haastattelu, kysely, havainnointi ja dokumentteihin perustuva tieto. Haastattelua ja kyselyä on perusteltua käyttää menetelminä silloin, kun halutaan tietää, miten ihminen ajattelee tai miten hän perustelee toimintansa. Haastattelutilanne on joustava, jolloin haastattelijalla on mahdollisuus tarkentaa ja selventää kysymyksiään, esittää lisäkysymyksiä ja keskustella avoimesti haastateltavan kanssa. Tärkeintä on saada mahdollisimman paljon tietoa tutkittavasta asiasta. Tutkimushaastattelu voidaan toteuttaa yksilö-, pari- tai ryhmähaastatteluna. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 73–75; Hirsjärvi ym. 2006, 199.) Ne voivat olla strukturoituja, teemaan sidottuja tai avoimia. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat, mutta valmiita vastausvaihtoehtoja ei anneta. Tällöin haastateltava saa vastata omin sanoin ja avoimesti. (Aaltola & Valli 2001a, 26–27.)

Tässä opinnäytetyössä laadullisena tutkimusmetodina käytettiin suomenkielellä toteutettua puolistrukturoitua yksilöhaastattelua. Haastateltavat valittiin tarkoituksenmukaisesti maahanmuuttajanuorista. Kriteereinä pidettiin sitä, että nuori kuuluu iältään kohderyhmään, pysyy ilmaisemaan itseään suomeksi ja on maahanmuuttajataustainen. Kriteereitä pohdittiin yhdessä nuorisotoimen edustajan ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Aluksi kohderyhmänä olivat 14–18 -vuotiaat maahanmuuttajanuoret, mutta otokseen ei saatu yhtään 14 -vuotiasta nuorta, joka olisi täyttänyt muut kriteerit.

Koska laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruu on tarkoitushakuista, riittää yleensä suhteellisen pieni tapausmäärä. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään tulkitsemaan ja ymmärtämään ilmiötä, ei tekemään tilastollisia yleistyksiä. Ei ole määritelty sääntöjä aineiston koosta, vaan se on aina tapauskohtaisesti harkittavissa. Kun uudet haastattelut eivät tuota tutkimusongelman kannalta uutta tietoa, puhutaan aineiston kylläntymisestä. Se tarkoittaa sitä, että aineistoa on riittävästi. (Eskola & Suoranta 2000, 60–62.)

Suunnitelmana oli, että tutkimusaineisto kerätään haastattelemalla 4–6 maahanmuuttajanuorta. Kylläntymisen saavuttamiseksi haastateltiin 13 nuorta. Ensimmäisistä neljästä haastateltavasta ei saatu kattavaa aineistoa. Kahdeksan haastattelun jälkeen mukana oli vain yksi poika. Sekä tyttöjen että poikien näkökulman varmistamiseksi aineistoon tarvittiin lisää poikia.

Aineisto kerättiin toukokuussa ja syys-marraskuussa 2008. Aineistonkeruu-aika pitkittyi haastateltavien saamiseen liittyvien ongelmien vuoksi. Haastateltavat saatiin nuorisotyön ja Kajaanin perusopetuksen maahanmuuttajatyön koordinaattorin antamien yhteystietojen kautta. Lähes kaikki olivat Kajaanissa peruskoulua käyviä nuoria. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla ja tuloksia pohdittiin analyysin tuomien ilmiöiden laadun ja merkitysten kautta.

Kyselyn sijaan päädyttiin haastatteluun, koska tavoitteena oli saada haastateltavat pohtimaan vapaasti, avoimesti ja rehellisesti haastattelukysymyksiä. Perusteluna oli myös se, että haastattelussa on helpompi selittää vaikeita sanoja ja käsitteitä. Kyselyn valmiit vastausvaihtoehdot olisivat saattaneet sitoa liikaa nuorten vastausmahdollisuuksia. Vaarana olisi voinut olla houkutus vastata epärehellisesti kirjalliseen ja anonyymimpään kysymysasetteluun.

Perusteluna tutkimusmenetelmän valinnalle voidaan pitää nuorisotoimen kokemuksia kyselytutkimuksen toteuttamisesta Kajaanissa asuville maahanmuuttajanuorille vuonna 2007. Nuorisotyö keräsi kyselyssä perustietoa tulevaan Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma -hankkeeseen. Vastausprosentti oli pieni (noin 28 %) eli vastaajia oli 17. Syynä vastausten vähäiseen määrään oli se, etteivät nuoret ymmärtäneet, miksi tietoja kysellään. Kysymyslomake aiheutti maahanmuuttajanuorten perheissä epäluuloja siitä, mihin tietoja käytetään. Nuoret miettivät kysyjän tarkoituksia, eivätkä kertoneet omaa mielipidettään, vaan vastasivat kaunistellen miellyttääkseen kyselijää. (Jonninen, henkilökohtainen tiedonanto 20.2.2008; Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007–2010, 5.)

Ennen aineistonkeruuta haastateltaville kerrottiin opinnäytetyöstä joko heidän opettajansa välityksellä tai henkilökohtaisesti. Näin haastateltavat saivat oikean käsityksen siitä, mistä opinnäytetyöhön osallistumisessa on kyse. Kirjallisella suostumuksella (liite 2) varmistettiin, että haastateltavat ymmärsivät osallistumisen merkityksen. Alle 18-vuotiailta pyydettiin myös vanhempien kirjallinen lupa (liite 3) osallistua haastatteluihin. Kaikki nuoret palauttivat omat ja vanhempien suostumukset. Haastateltavia hankkiessa tehtiin yhteistyötä Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma -hankkeen kouluttamien maahanmuuttajataustaisten lähihoitajaopiskelijoiden kanssa. Haastattelurunko esiteltiin kahdella maahanmuuttajanuorella, joiden suomenkielentaidon oletettiin vastaavan suunnilleen haastateltavien kielitaitoa. Esihaastatteluiden avulla pyrittiin varmistaa kysymysten ymmärrettävyys.

Kaikilta haastatteluun osallistuneilta saatiin lupa haastattelujen nauhoittamiseen. Tällä tavalla taltioitiin nuorten kaikki mielipiteet. Haastattelutilanteissa olivat mukana molemmat opinnäy-

tetyön tekijät. Toisen haastattelussa toinen seurasi keskustelun kulkua ja esitti tarkentavia lisäkysymyksiä, mikäli siihen oli tarvetta. Opinnäytetyön tekijät vuorottelivat haastattelijoina. Kysymykset ja haastattelun kulku elivät haastattelutilanteen mukaan. Perusrungosta pidettiin kiinni, jotta jokaisen haastattelun aineisto vastaisi tutkimustehtäviin. Tilanteissa pyrittiin käyttämään nuorten ymmärtämää kieltä. Todellisissa haastattelutilanteissa kielitaidon puute oli muutaman maahanmuuttajanuoren vapaan ilmaisun esteenä.

Tulkkipalvelua ei käytetty, vaikka kenenkään haastateltavan äidinkieli ei ollut suomi. Ylimääräinen ja tutkimuksen ulkopuolinen henkilö tilanteessa olisi saattanut häiritä haastattelun kulkua ja tuoda jännitettä tiedonantajien ja haastattelijoiden välille. Tutkimuksen puolueettomuus olisi saattanut heiketä, koska tulkin oma kulttuuri ja käsitys aiheesta olisivat voineet näkyä tulkin kääntämissä kysymyksissä ja vastauksissa. Hän olisi saattanut tulkita keskustelun eri tavalla kuin haastattelijat. Hirsjärven ym. (2006, 280–281) mukaan tutkimuksen tulee olla objektiivinen eli puolueeton niin menetelmällisesti kuin kielellisesti. Puolueettomuutta tavoitellaan pyrkimällä toteuttaa tutkimus ilman ulkopuolista määräysvaltaa. Tässä opinnäytetyössä päädyttiin keräämään aineisto ilman tulkkia luotettavuuden ja eettisyyden säilyttämisen vuoksi.

Muutaman vuoden Suomessa asuneet maahanmuuttajat eivät ymmärtäneet monikulttuurisuus-sanaa ja sitä avattiin tarkemmin haastattelutilanteessa. Myös käsitteet ryhmä ja ohjaaja olivat joillekin vieraita. Varsinaisissa haastatteluissa käytettiin pääasiassa vapaa-aika -käsitettä, jota selitettiin oma-aika -käsitteellä.

Andersson & Gutter (2003, 1) ovat määritelleet vapaa-ajan Arvidsonin & Buchtin (1976) mukaan. Se on aikaa, joka omistetaan vapaasti myönteisiä kokemuksia antavalle toiminnalle. Työn tekemisen ja kotitöiden ei lasketa kuuluvan vapaa-aikaan. Andersson & Gutter viittasivat myös Beggrenin (2000) tutkimukseen, jossa todettiin vapaa-ajan määrittelyn olevan nykyaikana ongelmallista, koska jokainen yksilö kokee vapaa-aikansa henkilökohtaisesti ja määrittelee itse sen. Anderssonin & Gutterin (2003, 36) tutkimuksen aineistosta tuli esille, että maahanmuuttajat kokevat ja käsittävät vapaa-ajan persoonallisesti.

Kajaanin nuorisotyön kokemusten mukaan maahanmuuttajanuoret käsittävät vapaa-ajan tarkoittavan kaikkea koulun tai työn ulkopuolista aikaa, jonka vanhemmat ja perhe määrittelevät. Oma aika on täysin nuorelle itselle varattua vapaa-aikaa, jolloin hän saa itse päättää sen viettämisestä. (Jonninen, henkilökohtainen tiedonanto, 20.2.2008)

6.3 Aineiston analyysi

Nauhoitettu aineisto kirjoitettiin sanatarkasti ylös. Aineisto luokiteltiin tutkimustehtävien mukaan ja analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä. Tämän jälkeen tarkasteltiin tuloksia ja niiden pohjalta tehtiin johtopäätöksiä.

Laadullisessa analyysissä aineistoa tarkastellaan kokonaisuutena. Kaikki esiin tulevat seikat tulee kyetä selittämään siten, että ne eivät ole ristiriidassa tulkinnan kanssa. Kvalitatiivisen aineistolle ominaista on sen ilmaisullinen rikkaus ja monitasoisuus. Laadullisen tutkimuksen analyysi koostuu havaintojen pelkistämisestä ja arvoituksen ratkaisemisesta. Esille pyritään nostamaan ne asiat, jotka ovat olennaisia kysymyksenasettelun ja teoreettisen viitekehyksen kannalta. (Alasuutari 1999, 38–40, 84.)

Laadullisen tutkimuksen aineistoanalyysin perusprosessina pidetään sisällönanalyysia. Aineistolähtöisessä eli induktiivisessä analyysissä keskitytään siihen materiaaliin, joka tuo vastauksia tutkimustehtäviin. Menetelmä sopii hyvin kirjoitetun tai suullisen aineiston analysointiin. Aineisto käydään läpi, erotellaan ja merkitään tutkimuksen kannalta kiinnostavat asiat. Tätä kutsutaan koodaamiseksi. Tämän jälkeen tutkijalla on eroteltuna tutkimuksen kannalta hyödyllinen tieto, josta ylimääräinen informaatio on karsittu pois. Sen jälkeen tutkija luokittelee, teemoittelee tai tyyppittelee aineiston. Aineistolähtöisessä analyysissä luokittelu on aineiston pelkistämistä, ryhmittämistä, alakategorioiden, yläkategorioiden ja yhdistävien kategorioiden luomista. Lopuksi kirjoitetaan yhteenveto ja tulkinta. Kategorioiden avulla pyritään vastaamaan tutkimustehtäviin. Teorian ja tutkijan ennakkokäsitykset eivät saisi ohjata aineistonkeruutilanteessa ja analyysin toteuttamisessa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 93–103; Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003, 21–24.)

Aineisto jaettiin puoliksi siten, että toinen opinnäytetyön tekijä analysoi kuusi haastattelua ja toinen seitsemän. Yhteisestä analyysitavasta sovittiin. Analyysin pohjana käytettiin haastattelurungon kysymyksiä. Aineistosta kerättiin tutkimustehtäviin vastaavat alkuperäisilmaisut. Sanasta sanaan kirjoitettu aineisto luettiin läpi useita kertoja. Materiaalista alleviivattiin tutkimustehtävien kannalta merkittäviä ilmaisuja. Alkuperäiset ilmaisut kerättiin taulukkoon ja pelkistettiin. Molempien opinnäytetyön tekijöiden pelkistämät ilmaisut yhdistettiin ja siirrettiin taulukkoon luokittelua varten. Aineiston analyysia havainnollistetaan seuraavaksi esimerkillä (TAULUKKO 1), joka käsittelee ryhmätoimintaan osallistumiseen kannustavia tekijöitä.

TAULUKKO 1. Esimerkkejä alkuperäisten ilmausten pelkistämisestä

Alkuperäiset ilmaisut	Pelkistetyt ilmaisut
”Rehtori sanoi meille että se on että voitte osallistua siihen kerhoon, siinä on vain maahanmuuttajia.”	Rehtori sanoi että voitte osallistua siihen kerhoon
”Sitten mä kysyin kuraattorille ja hän sanoi kyllä voit osallistua”	Kuraattori sanoi, voit osallistua
”Äiti kertoi että suomessa on jalkapallo.”	Äiti kertoi
”Ehkä se oli niinku kaverin kautta että ensin mentiin sinne treeneihin.”	Kaverin kautta mentiin treeneihin
”Valmentaja ainakin yritti kun minä en ymmärtänyt mitä hän sanoi selitti ja sitten minä ymmärsin...”	Valmentaja yritti auttaa [alussa]
”Kotona sanoo että hyvä harrastaa.”	Kotona kannustetaan harrastamaan
”Se oma kieli kannustaa...ossaa omaa kieltä ja kirjoittaa oma kieli niin se tuntuu iloiselta.”	Oman kielen oppiminen kannustaa
”Minä haluaisin isona olla ammattilainen...siksi yritän niinku niin kovasti kun pystyn.”	Haluaa isona ammattilaiseksi

Pelkistetyt ilmaisut ryhmiteltiin samaan aihepiiriin kuuluviin luokkiin (TAULUKKO 2). Näille saatiin nimeksi kannustavien tekijöiden mukaisesti koulu, kaveri, valmentaja, koti, oppiminen ja halu menestyä. Nämä luokat ovat alakategorioita.

TAULUKKO 2. Esimerkkejä pelkistettyjen ilmausten alakategorisoinnista

Pelkistetyt ilmaisut	Alakategoria
Rehtori sanoi että voitte osallistua siihen kerhoon	Koulu
Kuraattori sanoi, voit osallistua	
Kaverin kautta mentiin treeneihin	Kaveri
Valmentaja yritti auttaa [alussa]	Valmentaja
Kotona kannustetaan harrastamaan	Koti
Äiti kertoi	
Oman kielen oppiminen kannustaa	Oppiminen
Haluaa isona ammattilaiseksi	Halu menestyä

Alakategoriat luokiteltiin yläkategorioihin (TAULUKKO 3). Ryhmittely tehtiin siten, että alakategorioille voitiin muodostaa kattava yhteinen nimittäjä, yläkategoria. Seuraavassa esimerkissä niitä muodostui kaksi: sosiaalinen verkosto ja motivaatio. Yhdistävä kategoria (TAULUKKO 4) kattaa kaikki ryhmätoimintaan osallistumiseen kannustavat tekijät.

TAULUKKO 3. Esimerkki alakategorioiden yhdistämisestä yläkategorioiksi

Alakategoria	Yläkategoria
Koulu	Sosiaalinen verkosto
Kaveri	
Valmentaja	
Koti	
Oppiminen	Motivaatio
Halu menestyä	

TAULUKKO 4. Yhdistävän kategorian muodostaminen

Yläkategoria	Yhdistävä kategoria
Sosiaalinen verkosto	Ryhmätoimintaan kannustavat tekijät
Motivaatio	

Lopuksi molemmat opinnäytetyön tekijät lukivat alkuperäisen aineiston kokonaisuudessaan ja peilasivat sitä saatuihin tuloksiin. Tuloksia ja johtopäätöksiä tehtäessä palattiin usein alkuperäisiin ilmauksiin. Tällä varmistettiin tuloksien ja aineiston vastaavuus.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tulokset ja johtopäätökset muodostuivat aineiston analyysin pohjalta. Ne raportoidaan suorasanaisesti. Aluksi esitellään taustamuuttajat, joita havainnollistetaan kahden frekvenssitaulukon avulla. Tämän jälkeen esitellään tulokset ja johtopäätökset tutkimustehtävien mukaisesti. Lopuksi tarkastellaan muita haastatteluissa esille tulleita keskeisiä tuloksia, joita tutkimuksen toimeksiantaja Kajaanin nuorisotyö voinee hyödyntää suunnitellessaan monikulttuurista nuorisotyötä. Tulosten ja johtopäätösten raportoinnissa käytetään myös suoria lainauksia aineiston alkuperäisilmauksista.

Tuloksilla ja johtopäätöksillä voi olla merkitystä kaikille niille, jotka toimivat maahanmuuttajanuorten parissa Kajaanissa ja edistävät heidän kotoutumistaan. Järjestöissä, seuroissa ja seurakunnissa maahanmuuttajanuorten kanssa työskentelevät voinevat hyödyntää tätä opinnäytetyötä. Myös muiden Suomen kaupunkien nuorisotoimet saattavat hyötyä tämän työn tuloksista ja johtopäätöksistä.

7.1 Taustamuuttajat

Kolmestatoista (13) haastatellusta maahanmuuttajanuoresta kahdeksan oli tyttöjä ja viisi poikia. Haastateltavat olivat 15–18 -vuotiaita. Haastatellut ovat olleet Suomessa 1–7 -vuotta. Kaikki haastateltavat ovat Suomeen tullessaan muuttaneet suoraan Kajaaniin. Taustamuuttajista kerrotaan ikä ja sukupuoli (TAULUKKO 5) sekä syntymämaa (TAULUKKO 6). Tarkempi haastateltujen kuvaaminen voisi mahdollistaa heidän tunnistamisensa. Raportoinnissa taustamuuttajia verrataan tuloksiin siten, että nuorten anonymiteetti säilyy. Esille ei tuoda tarkasti, missä ryhmässä kukin haastateltava on ollut mukana.

TAULUKKO 5. Haastateltavien ikä ja sukupuoli

	15 v.	16 v.	17 v.	18 v.	yht.
tyttö	6		2		8
poika		3		2	5

TAULUKKO 6. Haastateltavien syntymämaa

syntymämaa	haastateltavien määrä
Sudan	5
Irak	4
Iran	1
Somalia	1
Ukraina	1
Venäjä	1

Kajaanin nuorisotyö voi käyttää haastateltujen taustamuuttujia eli ikää, sukupuolta ja syntymämaata pohtiessaan tutkimustuloksia ja johtopäätöksiä. Nuorisotyöntekijät voivat arvioida kulttuuritietämyksensä kautta nuorten syntymämaan vaikutuksia vapaa-ajanviettopoihin. Tämän opinnäytetyön tekijöillä ei ole yhtä laajaa kulttuuritietämystä kuin nuorisotyöntekijöillä.

7.2 Maahanmuuttajanuorten kokemuksia ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta

Suurimmalla osalla haastateltavista oli jonkinlaista kokemusta ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta. Kaksi haastateltavaa ei ollut osallistunut Kajaanissa tällaiseen toimintaan. Analyysissa kokemusten yläkategorioiksi saatiin sosiaaliset, oppimiseen liittyvät ja fyysiset kokemukset. Ryhmätoimintaan kannustavat tekijät liittyivät sosiaaliseen verkostoon ja motivaatioon. Osallistumista vaikeuttavia tekijöitä tai huonoja kokemuksia olivat itsestä tai muista ryhmäläisistä johtuvat tekijät sekä toimintaan liittyvät asiat.

Yhdellätoista nuorella oli kokemusta ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta. Samoin kuin Honkasalon ym. (2007a, 29) tutkimuksessa, tämän opinnäytetyön kohderyhmän harrastukset olivat liikuntapainotteisia ja liikunta oli yleisin ryhmätoimintamuoto. Seitsemän haastateltua nuorta osallistui johonkin liikuntaryhmään viikoittain. Kolme nuorta kävi kahdessa eri liikuntaryhmässä joka viikko. Yksi nuori osallistui kolmeen eri ryhmätoimintaan. Neljä nuorta kävi nuorisotyön järjestämässä monikulttuurisessa kerhotoiminnassa, johon osallistui ainoastaan tyttöjä. Yksi nuori kävi liikuntaryhmän lisäksi oman kielen tunnilla sekä ohjatussa vapaa-ajantoiminnassa.

Järjestäviä tahoja olivat urheiluseurat, harrastejärjestöt sekä koulu. Yhden ryhmän järjestäjää ei haastateltava tiennyt. Ryhmät olivat tyttö- tai poikaryhmiä kahta sekaryhmää lukuun ottamatta. Oman kielen kerhoon osallistui vain saman kieliryhmän edustajia. Muissa ryhmissä kävi nuoria monista kulttuureista. Valtaväestön nuoria osallistui kaikkiin muihin ryhmiin paitsi nuorisotyön järjestämään tyttökerhoon ja oman kielen ryhmään. Haastateltujen kanssa samoissa ryhmissä kävi 10–19 -vuotiaita nuoria. Ryhmät kokoontuivat yhdestä viiteen kertaan viikossa. Jos nuori kuului useampaan ryhmään, tapaamiskertoja oli yhteensä 2–6 viikossa. Osalla nuorista oli kokoontumisten lisäksi pelejä tai kilpailuja viikonloppuisin.

Tytöt eivät käy ryhmätoiminnassa niin usein kuin pojat. Haastatteluun osallistuneet pojat kävivät keskimäärin yli kolme kertaa viikossa ohjatussa ryhmätoiminnassa. Tyttöillä käyntikertojen määrä viikossa jäi alle kahden. Kaksi haastatteluun osallistunutta tyttöä oli aktiivisesti mukana harrastetoiminnassa ja kävivät ryhmissä 3–4 kertaa viikossa. Kerran viikossa ryhmätoimintaan osallistuvia tyttöjä oli neljä, kun taas pojat osallistuivat vähintään kaksi kertaa viikossa. Huomioitavaa on se, että nuoret, joilla ei ollut kokemusta ryhmätoiminnasta, olivat tyttöjä.

Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että nuoret ovat päässeet hyvin mukaan ryhmätoimintaan, pojat tyttöjä aktiivisemmin. Heidän harrasteryhmänsä kokoontuvat useammin kuin tyttöjen. Tytöt saivat suomen kielen ymmärtämiseen tukea toisilta ryhmäläisiltä, koska ryhmään kuului samankielisiä nuoria. Siksi voidaan ajatella, ettei heidän suomenkielentaitonsa kehity niin nopeasti kuin suomalaisten kanssa paljon tekemisissä olevien nuorten. Urheilu- ja harrastusjärjestöihin osallistuu paljon valtaväestön nuoria. Näissä ryhmissä käyvät maahanmuuttajanuoret kohtaavat useammin suomalaisia nuoria kuin maahanmuuttajista koostuvien ryhmien nuoret. Voinee ajatella, että verrattuna kerhotoiminnassa mukana olleisiin nuoriin nämä maahanmuuttajanuoret oppivat suomen kielen nopeammin ja heillä on enemmän suomalaisia kavereita. Aineiston nuoret kokivat, että esimerkiksi urheiluseuran suomenkielinen ympäristö paransi kielitaitoa ja toi paljon uusia suomalaisiakin ystäviä. Myös Myrén (1999, 107) on todennut tutkimuksessaan, että suomalaisten kanssa yhteiset ryhmät antavat maahanmuuttajille hyvän mahdollisuuden tutustua suomalaisiin ja oppia suomen kieltä.

Kaikki nuoret mainitsivat pääasiassa positiivisia kokemuksia ryhmätoiminnasta. Suurin osa aineiston maininnoista liittyi sosiaalisiin kokemuksiin. Ne sisälsivät ihmissuhteet, mukavan olemisen ryhmässä sekä yhdessä tekemisen ja olemisen. Honkasalon ym. (2007a, 29) mukaan ryhmässä olemisen tuo joillekin nuorille hyvää mieltä sekä mahdollisuuden tutustua toisiin nuoriin ja saada ystäviä. Sama asia nousi esille tämän opinnäytetyön aineistosta. Kavereiden

kanssa oleminen ja uusien ystävien saaminen sekä suomalaisista että maahanmuuttajista koettiin voimakkaasti ryhmään osallistumisen hyvänä puolena. Ryhmän aloittaminen oli kahdelle nuorelle vaikeaa, koska he eivät tunteneet ryhmän jäseniä. Ilmapiiiri ryhmässä oli kuitenkin aineiston mukaan hyvä. Maininnoissa tuli myös esille positiivisia kokemuksia ohjaajasta ja monikulttuurisista osallistujista.

”On meillä siellä hyvä yhteishenki. Kaikki ollaan kavereita ja sitte ei oo yhtään ongelmia.”

”Minä tykkään kun on erilaiset maasta se on kiva voi tutustua heidän kansa ja opetella heidän kieli ja katsoa minkälainen kulttuuri heillä on.”

Honkasalo ym. (2007a, 27) ovat nuorten vapaa-aikaa tutkittuaan todenneet, että harrastukset rikastuttavat nuorten elämää monin tavoin. Sen lisäksi, että harrastusten kautta luodaan uusia ihmissuhteita, tunnetaan myös iloa tekemisestä ja onnistumisesta. Harrastamisen merkitys fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille on selvä. Tämän opinnäytetyön aineiston perusteella voidaan olettaa, että ryhmätoimintaan osallistuminen on vaikuttanut myönteisesti maahanmuuttajanuorten kotoutumiseen. Nuoret ovat saaneet ryhmien kautta ystäviä, heidän kielitaitonsa on parantunut ja he tuntevat Kajaanissa olonsa mukavaksi. Nämä asiat ovat keskeisiä asioita kotoutumisen kannalta.

”Että me kaikki ollaan niinku sama, ja ollaan ystäviä.”

Muutammat kertoivat ryhmätoiminnan tuoneen lisää monipuolista tekemistä vapaa-ajalle. Liikuntaryhmään osallistumisen positiivisena seurauksena pidettiin kunnan kohentumista ja pysymistä hyvänä. Kaksi nuorta piti osallistumisen positiivisena puolena mahdollisuutta harrastaa mieluista lajia. Ryhmätoimintaan osallistuminen mahdollisti uusiin asioihin kuten harrastuksiin ja paikkoihin tutustumisen sekä uusien asioiden oppimisen. Eräs nuori kertoi liikuntaharrastuksen kehittävän ryhmä- ja yhteistyötaitoja.

”Joskus minä istun niin ei mulla mittään tekemistä. se kerho, se vähän autto, ei istu paljon ilman tekemistä.”

”...ja se on hyvä mukava sportti.”

”...minä en ollut ikinä ratsastanut hevonen.”

Nuorilta kysyttiin ryhmätoimintaan osallistumista vaikeuttavista tekijöistä sekä ryhmän huonoista puolista. Suurin osa haastateltavista koki, ettei heidän osallistumistaan vaikeuta mikään

tai kukaan. Eräs haastateltavista koki ryhmän aloittamisen olleen vaikeaa, koska hän ei osannut yhtään suomea eikä toisista ryhmäläisistä ollut tukea ennen heihin tutustumista. Kielitaidon puute vaikeutti myös muutamien muiden nuorten osallistumista. Myrén (1999, 116) on todennut maahanmuuttajien osallistumista yhtenä estävänä tekijänä heikon kielitaidon. Toisaalta osassa tämän opinnäytetyön haastatteluissa ilmeni, että suomen kielen taito parantui ryhmätoiminnan myötä.

”Sieltä saa kavereita ja oppi suomenkieltäki että ku valmentaja puhuu.”

Joitakin mainintoja oli ryhmätoiminnan negatiivisista puolista, jotka johtuivat itsestä tai muista ryhmäläisistä. Tähän liittyviä huonoja asioita olivat muun muassa joidenkin ryhmäläisten sitoutumattomuus toimintaan ja osallistujien vähyys.

”koska mina ei osata suomen kieli hyvin”

”Kaikki eivät halua tulla.”

Haastatteluissa ei ole kysytty valtaväestön suhtautumista maahanmuuttajiin. Vaikeuttavista asioista kysyttäessä yksi nuori toi esille rasistisen käyttäytymisen. Hän kertoi kohdanneensa matkalla ryhmään valtaväestön nuorten rasistista suhtautumista häneen. Tällaista ei ilmennyt missään ryhmätoiminnassa. Kolme haastateltavaa koki ryhmään osallistumisen vaikeuttavana tekijänä toiminnan haasteellisuuden. Toisten nuorten suhtautuminen ryhmän uuteen jäsenen mietitytti aluksi.

”...vähän hankalaa ku tota ku ujotti ensin, että jos niinku esimerkiksi tekkee virheen, niin kaikki vaan sanoo että tuo uus ei osaa...”

Koulunkäynnin koettiin vievän aikaa ryhmätoimintaan osallistumiselta. Eräs nuori koki, ettei ryhmään meneminen aina kiinnosta. Kaikille nuorille kulkeminen kokoontumispaikkaan ei ollut helppoa pitkän matkan vuoksi. Honkasalo ym. (2007a, 33) ovat myös todenneet, että liian pitkä matka harrastukseen voi olla osallistumisen esteenä. Tämän opinnäytetyön aineistossa ilmeni eräällä nuorella ongelmaksi se, ettei hän tuntenut Kajaanin harrastuspaikkoja. Siksi hän ei tiedä mahdollisuuksista, mihin voisi mennä ja mitä harrastaa.

”Nyt mulla ei kotona mitään tekemistä, koska tulen viime vuonna, en osaa paikkoja ja mä olen kotona koko ajan.”

Johtopäätöksenä tämän aineiston perusteella voidaan todeta, etteivät vaikeuttavat tekijät estäneet jo toiminnassa mukana olleita nuoria osallistumasta ryhmätoimintaan. Vaikeuttavia asioita ilmeni, mutta niistä huolimatta nuoret pääsivät mukaan ryhmään. Ne nuoret, jotka eivät olleet mukana ryhmätoiminnassa, kokivat osallistumista estäviksi tekijöiksi kielitaidon puutteet, lyhyen maassaoloajan ja harrastuspaikkojen tuntemattomuuden.

Ryhmään osallistumista kannustavia tekijöitä oli vaikeuttavia tekijöitä enemmän. Yhteiseksi nuoria ryhmätoimintaan kannustavaksi asiaksi nousi sosiaalinen verkosto. Kaksi nuorta kertoi lisäksi motivaation kannustavan osallistumaan. Honkasalo ym. (2007a, 29) toteavat, että harrastuksiin lähtemiseen ja osallistumiseen vaikuttavat ystävien kannustus. Uuteen harrastukseen on myös mukavampi ja helpompi lähteä, kun mukana on tuttu kaveri. Tässä opinäytetyössä tärkeimmiksi kannustajiksi nousivat kaverit ja koti. Myös koululla ja ryhmän ohjaajalla oli merkittävä rooli osallistumisen tukemisessa. Oppimisen ja menestymisen halu kannustivat osallistumaan ryhmätoimintaan ja jatkamaan sitä. Sosiaalinen verkosto oli tärkeässä asemassa harrastuksen ja ryhmätoiminnan löytämisessä.

”Kyllähän ne kotona sanoo että hyvä harrastaa jotakin.”

”...luokkakaveri sanoi minulle että hän harrastaa ja minä halusin myös ja hän järkkä minulle missä mitä...”

”...minä haluaisin isona olla niinku ammattilainen... siksi yritän niinku niin kovasti kun pystyn.”

On tutkittu, että monikulttuuristen nuorten suhde koteihin on heidän mielestään kunnioitettava. Vanhempia ei koeta harrastuksiin osallistumista rajoittavina tekijöinä. (Kivijärvi & Harinen 2008, 10.) Tämän tutkimuksen aineiston perusteella voidaan päätellä, ettei kotoa estetä nuoren osallistumista vapaa-ajantoimintaan. Päinvastoin ilmauksissa korostui kodin kannustava merkitys. Voisi ajatella, että ilman kavereiden, kodin tai koulun tukea moni nuori ei olisi löytänyt ryhmää ja päässyt ryhmätoimintaan mukaan. Koulu on olennainen osa nuorten arkipäivää ja sitä kautta voidaan löytää maahanmuuttajanuoret. Yhteistyötä koulun kanssa voisi entisestään lisätä ja kehittää, jotta nuoret tavoitettaisiin paremmin ja saataisiin mukaan toimintaan. Tätä voidaan perustella Kajaanin perusopetuksen omilla suunnitelmilla lisätä yhteistyötä maahanmuuttajien vanhempien lisäksi nuorisotoimen kanssa (Monikulttuurisuustaitojen kehittämissuunnitelma 2008, 8). Sosiaalisen verkoston tuen voitaneen ajatella vaikuttavan myös siihen, että nuori on uskaltanut ryhmään ja sitoutuu ryhmään osallistumiseen.

7.3 Maahanmuuttajanuorten toiveita ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta

Nuorten kokemusten perusteella voidaan todeta, että toimintaa ei välttämättä ole kaikilla riittävästi. Esimerkiksi kerhotoiminnassa käyvät tytöt kokoontuivat vain kerran viikossa, eivätkä he olleet mukana muussa ryhmätoiminnassa. Tässä luvussa esitellään toiveita, joissa näkyy myös näiden tyttöjen toive kokoontua tiheämmin.

Toiveita monikulttuurisen ryhmätoiminnan toteuttamisesta kysyttiin kaikilta haastateltavilta. Suurin osa nuorista ilmaisi halukkuutensa osallistua ohjattuun monikulttuuriseen ryhmätoimintaan. Muutamat nuoret, jotka eivät halunneet osallistua tai olivat epävarmoja, olivat jo aktiivisesti mukana ryhmätoiminnassa. Heillä ei ole aikaa osallistua uuteen ryhmään.

”Viikonloppuna menisin ja olisin kannustanut kaveri että tule mukaan.”

Haastattelussa kartoitettiin toiveita ryhmän koosta, osallistujista, ohjaajasta sekä ryhmän tapaamisista ja toiminnasta. Toiveet ryhmän koosta vaihtelivat kuudesta yli kahteenkymmeneen henkilöön (6–20). Kaikki eivät osanneet sanoa tarkkaa lukumäärää vaan kuvasivat sopivaa kokoa sanallisesti. Tytöt toivoivat poikia pienempiä ryhmiä.

”...sopiva niin että ei liian iso eikä liian pieni.”

Tapaamiskertoja toivottiin olevan yhdestä seitsemään viikossa. Keskimääräisesti tapaamisia haluttiin kahdesta kolmeen (2–3) kertaa viikossa. Kaksi nuorta ei haluaisi ryhmän kokoontuvan viikonloppuisin. Kolme nuorta toivoi sitä. Kaikissa haastatteluissa asia ei tullut ilmi tai asiasta ei ollut mielipidettä. Tapaamisen ajankohdaksi toivottiin yleisesti koulun jälkeistä aikaa. Joidenkin nuorten olisi vaikeampi osallistua illalla ryhmään. Syitä tähän toiveeseen olivat pitkät matkat kodin ja kokoontumispaikan välillä sekä kulkemisen ongelmat. Voisi ajatella, että ryhmään olisi helppo jäädä heti koulun jälkeen. Yksi tapaamiskerta kestäisi nuorten toivomusten mukaan noin kaksi tuntia. Toisaalta mielipiteistä tuli esille se, että kerhon pituus voisi määräytyä toiminnan mukaan. Kaikilla ei asiasta ollut mielipidettä tai se oli vaikea ilmaista puutteellisen kielitaidon vuoksi.

Tarkkoja toivomuksia tapaamispaikasta ei juuri ilmaistu. Sen sijaan usean nuoren mielipide oli, että paikka voisi määräytyä toiminnan mukaan. Eräs nuori toivoi ryhmän tapaavan nuorisotalolla tai jossakin muussa nuorisolle sopivassa paikassa.

”No ihan mikä hyvä paikka.”

”Aina mitä niinku halutaan niin siinä sitten sen mukaan...”

Ryhmien toivottiin olevan monikulttuurisia. Monet nuoret toivoivat myös valtaväestön osallistumista samoihin ryhmiin maahanmuuttajanuorten kanssa. Toive suomalaisten nuorten osallistumisesta ryhmiin ei kaikissa haastatteluissa tullut esille spontaanisti. Kysyttäessä asiaa valtaväestön nuorten osallistuminen ei haittaisi.

”Ettei tuu mitään eroa että suomalaiset erikseen ja ulkomaalaiset erikseen.”

”Mä halun että siellä kaikki ulkomaalaiset.” Haastattelija: ”Voisiko siellä olla suomalaisia?”

”Kyllä, voi olla.”

Aikaisemmin on tutkittu, että monikulttuuriset nuoret viihtyvät parhaiten kaikille yhteisesti suunnatussa toiminnassa. He eivät kannata pelkästään maahanmuuttajille tai kulttuuriryhmittäin suunnattua toimintaa eivätkä sukupuolen mukaan eriytettyä toimintaa ainakaan laajassa mittakaavassa. (Kivijärvi & Harinen 2008, 10, 42–43.) Sama asia tulee esille tämän opinnäytetyön tuloksissa. Tämä tukee sitä, että on tärkeä saada mukaan toimintaan myös valtaväestön nuoret.

Kuusi nuorta toivoi ryhmään osallistuvan sekä tyttöjä että poikia. Tähän opinnäytetyöhön osallistujista noin kolmasosa eli neljä tyttöä halusi sukupuolen mukaan rajattua ryhmätoimintaa. Syytä tähän ei selvinnyt. Lopuille haastateltaville osallistujien sukupuolella ei ollut merkitystä.

”En halua poikia, halua tyttö.”

Voisi ajatella, että olisi tarpeellista järjestää erikseen tyttö- ja sekaryhmiä, jotta kaikki nuoret löytäisivät itselleen sopivan ryhmämuodon. Nuoret eivät toivoneet poikaryhmiä. Kynnys osallistua ensimmäistä kertaa ryhmätoimintaan saattaisi olla matalampi, jos ryhmässä olisi vain samaa sukupuolta olevia nuoria. Tutustuttuaan kulttuuriin ja toimintaan nuorten saattaisi olla helpompi siirtyä sekaryhmiin. Honkasalon & Soudon (2007, 122–123) tutkimus tukee ideaa tyttötyön järjestämisestä. Kasvamiseen, tasa-arvoon ja oikeuksiin liittyvistä asioista on helpompi keskustella tyttöjen kesken. Tutkijat ovat todenneet tyttötyön toimivan väylänä muuhun toimintaan.

Ohjaajan kulttuuritausta oli merkityksellisen asia nuorille. Heidän mielestään ohjaajan henkilökohtaiset ja ammatilliset ominaisuudet olivat kulttuuria tärkeämpiä. Kolme haastateltavaa halusi ryhmälle suomalaisen ohjaajan. Tällöin ohjaaja voisi opettaa paremmin suomen kieltä

maahanmuuttajanuorille. Muutakin kielitaitoa kuten englantia pidettiin tärkeänä. Nuorten kanssa toimeen tuleminen, rehellisyys, rohkeus, mukavuus, ryhmänohjaustaidot sekä kulttuuritietämys olivat toivottuja ohjaajan ominaisuuksia.

”Kyllä kaikki [maahanmuuttaja tai suomalainen] käy, kuhan osaa tehdä hommaa.”

”Jos suomalainen, olisi parempi kieli voi opettaa enemmän kieli... ihan sama.”

Ohjaajaa monikulttuuriseen ryhmään valittaessa tulee pohtia ominaisuuksia, jotka ovat nousseet tämän työn tuloksista sekä aiheeseen liittyvistä aikaisemmista tutkimuksista. Kivijärven & Harisen (2008, 27–29) tutkimuksessa ilmenee, että nuorisotoimen työntekijät pitävät monikulttuurisen nuorisotyön ohjaajien keskeisimpinä osaamisalueina kulttuuritietäystä, kielitaitoa, valmiutta pohtia omia asenteita ja arvoja, jatkuvaa tietojen ja osaamisen päivittämistä, rohkeutta puuttua ennakkoluuloihin sekä kykyä solmia suhteita monikulttuurisiin nuoriin. Myös Honkasalon & Soudon (2007, 131) mukaan monikulttuuriset tiedot ja taidot tulisivat olla hyvin hallussa, olipa kyseessä maahanmuuttaja- tai suomalaistaustainen työntekijä.

Samoin kuin tähän opinnäytetyöhön haastateltujen nuorten kokemukset myös toiveet ryhmätoiminnasta olivat liikuntapainotteisia. Honkasalon ym. (2007a, 32) tutkimuksessa ilmeni, että maahanmuuttajanuorten harrastuksiin liittyvät haaveet koskivat enimmäkseen urheilua ja erilaisia liikuntamuotoja. Ne poikkesivat kuitenkin tämän opinnäytetyön tuloksista jonkin verran. Nuoret halusivat enemmän perinteisiä ja tuttuja liikuntamuotoja, kun taas Honkasalon ym. (2007a, 32) tutkimuksen nuoret toivoivat tuttujen rinnalle vaativia lajeja kuten sukellusta ja moottoriurheilulajeja. Tämän opinnäytetyön tutkimusjoukko nimesi paljon erilaisia pallopelejä ja liikuntamuotoja. Näitä olivat esimerkiksi jalkapallo, lentopallo, kuntosali, koripallo, tennis ja uinti. Muutamit nuoret kertoivat, että he haluaisivat harrastaa liikuntaa eri muodoissa, mutta eivät nimenneet lajeja. Voisi ajatella, että nuoret eivät halua keskittyä yhteen liikuntamuotoon vaan toiminta olisi vaihtelevaa.

”En tiää mutta ehkä saako sanoa uimahalli... ja kuntosali.”

”no ihan mitä vain.. esimerkiksi harrastuksia ja tämmösiä... haluan oppia jalkapalloa.”

Nuoret haluaisivat tutustua uusiin harrastusmahdollisuuksiin, harrastuspaikkoihin ja kaupunkiin sekä tehdä retkiä. Tämän lisäksi nuoret haluaisivat opiskella yhdessä. Toiveissa korostui suomen kielen opiskelu. Haluttiin oppia myös muita vieraita kieliä ja tehdä kotitehtäviä yhdessä. Luova toiminta ja kulttuuri kiinnostivat. Niitä ovat nuorten arjen tavalliset asiat ku-

ten kirjastossa käyminen, lukeminen, laulaminen ja elokuvat. Ryhmätoimintamuodon toivottiin tuovan uusia kavereita sekä aikaa olla heidän kanssaan. Toisten nuorten kanssa haluttiin keskustella elokuvista, urheilusta, uskonnosta, kulttuureista, hyvästä menestyksestä ja kaikesta, mikä on hyvää. Osa haastatelluista toivoi saavan ryhmätoiminnan kautta myös suomalaisia kavereita. Myös kotitalouteen liittyviä toiveita esiintyi aineistossa muutamia. Näitä olivat ruoan laitto ja ompelu.

”Opetella suomen kieli vai opetella erilaisia kieliä.”

”Haluan tutustua ihmisiin ja saada enemmän kavereita.”

”Pelataan, puhutaa uskonnosta ja kulttuurista ja hyvää menestystä, kaikki mitä on hyvä.”

Haastattelujen perusteella voidaan päätellä, että nuoret toivovat vapaa-ajalleen tavallista ja arkista tekemistä. Toiveet eivät ole epärealistisia, kohtuuttomasti rahaa tai järjestämistä vaativia, vaan niissä korostuvat yhdessäolo ja yhteisöllisyyden tunne. Moni nuori etsii vielä itselle sopivaa harrastusta ja kaipaa tietoa vaihtoehtoista. Useissa toiveissa tuli ilmi suomen kielen opiskelun yhdistäminen ryhmätoimintaan. Voidaan olettaa, että suomen kielen taidon kohentuminen vaikuttaa myönteisesti kotoutumiseen.

Pitkään ryhmätoiminnassa mukana olleet nuoret painottivat nuorten mielipiteiden kysymisen sekä tiedottamisen tärkeyttä toiminnan suunnitteluvaiheessa. Aikaisemmin tuloksissa ilmeni, että nuoret haluavat tietoa harrastusmahdollisuuksista. Voidaan päätellä, että tiedottamista ja ohjattua tutustumista Kajaanin vapaa-ajanvietto- ja harrastuspaikkoihin sekä harrastusmahdollisuuksiin tarvitaan enemmän.

”Eniten pitää auttamaan että löytävät oman mistä tykkäävät että antaa heille tutustua asioihin ja sitten he voivat löytää oman sieltä jonkun keskeltä.”

Sekä Myrén (1999, 115) että Honkasalo ym. (2007a, 34) ovat todenneet tutkittuaan maahanmuuttajien vapaa-aikaa, että maahanmuuttajat eivät saa riittävästi tietoa erilaisista harrastusmahdollisuuksista. Viranomaisten, koulun ja opettajien sekä nuorisohjaajien rooli tiedottamisessa on suuri. Kuntien nuorisotyötä koskevassa tutkimuksessa (Kivijärvi & Harinen 2008, 39, 40) kunnat perustelevat tiedottamisen puutetta monikulttuuristen nuorten vähäisellä määrällä ja resurssipulalla. Tiedottamisessa halutaan kohdella kaikkia nuoria tasa-arvoisesti. Ilmoitusten oletetaan saavuttavan kaikki. Eniten monikulttuurisesta nuorisotoiminnasta tiedotetaan koulujen kautta ja henkilökohtaisesti.

Toiminnasta tiedottamisessa tulee ottaa huomioon etenkin vasta muutamia vuosia Suomessa asuneet nuoret (Harinen 2005, 49). Tämän opinnäytetyön tuloksista voidaan todeta, että tiedottamista tulee kehittää. Maahanmuuttajille on hyvä kertoa mahdollisimman ymmärrettävästi nuorisotyöstä ja tutustuttaa heidät konkreettisesti toimintaan. Esimerkiksi eräs opinnäytetyön aineiston nuori haluaisi perehdytystä kirjaston käyttöön. On vaikea löytää harrastusta vieraasta maasta, jos ei tunne mahdollisuuksia. Aineistosta ilmeni, että eräälle maahanmuuttajanuorelle valtaväestöön kuuluva kaveri toimi oppaana uudessa ympäristössä. Valtaväestön nuorten käyttäminen opastajina voisi olla mahdollista tällaisessa tarkoituksessa (ks. Honkasalo ym. 2007a, 29). Tämä työmenetelmä voi tuoda monikulttuurisuuden lähemmäs valtaväestön nuoria ja he omaksuvat monikulttuurisen nuorisotyön osaksi heitä koskevaa nuorisotyötä (ks. Honkasalo & Souto 2007, 123).

7.4 Nuorten vapaa-ajankäyttö ohjatun ryhmätoiminnan ulkopuolella

Haastatteluissa keskusteltiin myös siitä, mitä nuoret harrastavat ryhmätoiminnan lisäksi ja miten he käyttävät vapaa-aikansa. Tavoitteena oli löytää vapaa-ajanviettotavoista nousevia ryhmätoimintatoiveita. Kun nuorilta kysyttiin toiveista, ne eivät välttämättä koskeneet heidän harrastuksiaan. Voidaan kuitenkin olettaa, että aikaisempiin harrastuksiin liittyvä ryhmätoiminta olisi mielekästä.

Useat nuoret viettivät vapaa-aikaansa liikunnan merkeissä. Ryhmäliikuntaa nuoret harrastivat omaehtoisesti kavereiden kanssa pelaillen. Nuoret harrastivat paljon itsenäisiä lajeja, kuten kuntosalilla käymistä ja ulkoilua. Näitä lajeja on vaikea harrastaa ryhmässä ja harrastamisen vapaamuotoisuus halutaan ehkä säilyttää. Nuorten omaehtoisen yhdessäolon ja toisiinsa tutustumisen tärkeys nuorille itselleen tuli esille myös Honkasalon ym. (2007a, 30) tutkimuksessa.

Monet nuoret viettivät paljon aikaa kotona tehden kotitehtäviä, auttaen äitiä, piirtäen ja opettellen suomen kieltä. Televisio ja tietokone kuuluivat muutamien nuorten vapaa-aikaan. Kavereiden kanssa tehtiin nuorille tavanomaisia asioita, kuten käydään elokuvissa, kirjastossa ja kaupoissa. Pieni osa nuorista matkusteli, kävi nuorisotalolla ja nettikahvilassa. Tällainen toiminta on hyvää ja tarpeellista vapaa-ajanviettoa. Kuitenkin monien ilmausten kautta heijastui tekemisen puute. Johtopäätöksenä nuorten vapaa-ajanviettopojen ja toiveiden pohjalta voidaan todeta, että ryhmätoiminnan järjestäminen on tarpeellista.

”Minä teen kotona, auttamaan äitiä ja tykkään paljon lukea ja kirjoittaa suomen kieli.”

”Nyt mulla ei kotona mitään tekemistä...en osaa paikkoja ja mä olen kotona koko ajan.”

Nämä tutkimustulokset eivät vastaa varsinaisiin opinnäytetyöhön asetettuihin tutkimustehtäviin. Ne raportoitiin siksi, että tietoa nuorten vapaa-ajanviettotavoista voitaneen hyödyntää suunniteltaessa monikulttuurista ryhmätoimintaa ja nuorisotyötä. Tällä tavoin saatiin kokonaiskuva nuorten vapaa-ajanviettotavoista.

8 POHDINTA

Tässä luvussa pohdimme koko opinnäytetyöprosessia, eettisyyttä ja luotettavuutta. Lisäksi pohdinnan aiheena on opinnäytetyö ammatillisen kasvun tukena. Lopuksi esittelemme jatkotutkimusaiheita.

8.1 Opinnäytetyöprosessin pohdinta

Aloitimme opinnäytetyön tekemisen harjoitteluvaihdon jälkeen puoli vuotta omia ryhmiämme jäljessä. Innostus monikulttuurista aihetta kohtaan heräsi Uganda-matkan jälkeen. Mielenkiinto aiheeseen on säilynyt koko prosessin ajan. Meillä oli aluksi vähän tietoa maahanmuuttajista ja nuorisotyöstä. Lähdimme tekemään tutkimusta avoimin mielin ja tietämättöminä. Tämä vaati meiltä syvällistä aihepiiriin perehtymistä ja vaikeutti teoriaosuuden jäsentämistä. Perehtymisessä meitä auttoi kiinnostus aihetta kohtaan sekä ohjaavan opettajan ja työelämän edustajan apu.

Aineiston keruu pitkittyi haastateltavien etsinnän vuoksi puolen vuoden ajalle. Olisi ollut hyvä, että se olisi voitu tehdä lyhyellä aikavälillä. Haastateltavien saaminen osoittautui yllättävän vaikeaksi. Ongelmana oli lähinnä poikien löytäminen ja saaminen mukaan haastatteluun. Kaksi poikaa kieltäytyi osallistumasta haastatteluun. Lupa-anomuksien palauttaminen kesti odotettua kauemmin. Emme voineet haastatella nuorta ennen kuin hän oli palauttanut suostumukset.

Aineistomme muodostui 13 haastattelusta. Haastattelut kestivät 15–40 minuuttia. Pienempi haastattelujen määrä olisi saattanut riittää, jos neljän ensimmäisen haastateltavan kielitaito olisi ollut parempi. Heidät haastateltuamme tuntui, että saatu aineisto oli suppea. Siksi päätimme hankkia lisää haastateltavia. Pyrimme siihen, että poikien ja tyttöjen määrä olisi tasapainossa. Meistä riippumattomista syistä poikien löytäminen oli vaikeaa. Kaikkien 13 haastattelun jälkeen koimme, että aineisto oli riittävä, koska viimeisessä haastattelussa ei ilmennyt kovin paljon uutta.

Haastattelutekniikka parani työn edetessä. Ensimmäisissä haastatteluissa ajattelimme, että nuorilla ei ole enempää sanottavaa silloin, kun he olivat hiljaa. Olisimme voineet esittää enemmän ja rohkeammin jatkokysymyksiä ja laajentaa keskustelua. Kirjoittaessamme haas-

tatteluja auki huomasimme muutamia tilanteita, jolloin emme antaneet haastateltavalle tarpeeksi aikaa miettiä vastausta.

Haastattelimme nuoret heille tutussa ympäristössä eli koulussa, nuorisotalolla tai kirjastossa. Tällä pyrimme vähentämään jännitystä. Kunkin haastateltavan kohdalla halusimme luoda avoimen ilmapiirin, jossa haastateltavan olisi helppo kertoa vapain sanoin omista kokemuksistaan ja toiveistaan. Haasteiksi nousivat kuitenkin nuorten kielitaidon puute ja tilanteen jännittäminen.

Haastatteluissa pyrittiin käyttämään konkreettista kieltä ja avaamaan vaikeita sanoja. Käyttämämme käsitteet olivat kuitenkin vaikeita, eivätkä nuoret ymmärtäneet aina yksinkertaistettuja ja selityksiä. Melko usein saimme vastauksina ”en tiedä”, ”joo”, ”niin” tai haastateltava pysyi hiljaa. Jouduimme tekemään johdattelevia kysymyksiä, joihin voi vastata kyllä tai ei. Tämä saattaa johtua osittain kokemattomuudestamme, mutta toisaalta teimme sitä myös tiedostaen. Syynä oli muutamien nuorten heikko suomenkielentaito. Uskomme, että heikosti suomea puhuvilla nuorilla olisi ollut enemmän ajatuksia ja mielipiteitä, mutta he eivät osanneet ilmaista niitä suomen kielellä. Haastateltavissa oli myös nuoria, jotka puhuivat erittäin hyvin suomea, eikä kielitaito ollut ilmaisun esteenä.

Kysymysten asettelussa olisi ollut parantamisen varaa. Jälkeenpäin ajatteleamme, että haastattelurunko olisi pitänyt olla yksinkertaisempi ja selkeämpi. Pieneltä osalta nuorista jäi kysymättä mielipide muutamiin aiheisiin. Saimme kuitenkin kattavan aineiston, sillä kysymättä jääneet asiat eivät olleet tutkimuksen kokonaisuuden kannalta merkittäviä.

Aineiston analyysiä tehtäessä jaoin aineiston puoliksi ja sovimme periaatteet analysoinnille. Yhdistimme molempien aineistot pelkistettyjen ilmausten ryhmittelemisen jälkeen. Palasimme aineistoon usein tarkastaaksemme nuoren alkuperäisen ilmauksen merkityksen. Jos olimme kysyneet johdattelevan kysymyksen, johon olimme saaneet vastauksen kyllä tai ei, tarkastimme analyysivaiheessa, missä yhteydessä kysymys esitettiin. Jos oli epäselvää, oliko haastateltava ymmärtänyt kysymyksen, hylkäsimme ilmaisun.

Nuorten kulttuuritaustat saattoivat vaikuttavaa heidän käyttäytymiseensä. On hyvä, että olemme voineet jakaa kokemuksia ja ajatuksia monikulttuurista työtä tekevien kanssa. Heiltä saimme käytännön tietoa, kuinka kohdata maahanmuuttajia. Kajaanin nuorisotyöntekijöillä on sellaista kulttuuritietämystä, jota meillä ei ole. He voivat pohtia tuloksia suhteessa siihen, mistä kulttuurista nuoret ovat lähtöisin. He saattavat tuntea kulttuurista johtuvia nuorten

ryhmätoimintaan osallistumista estäviä tekijöitä. Vaikka tässä opinnäytetyössä vaikeuttavia tekijöitä tuli esille vähän, tulee ryhmätoimintaa suunniteltaessa huomioida mahdolliset kulttuurista johtuvat estävät tekijät.

Tulosten perusteella olemme pystyneet vastaamaan laadittuihin tutkimustehtäviin, jotka jäsentyivät lopulliseen muotoonsa opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa. Jaottelimme analyysistä ilmenneet tulokset ja otsikoimme ne tutkimustehtävien mukaisesti. Tällä tavalla raportoinnista näkee suoraan, miten aineisto vastaa tutkimustehtäviin. Olemme pystyneet kartoittamaan maahanmuuttajanuorten kokemuksia ja toiveita ohjatusta monikulttuurisesta ryhmätoiminnasta. Aineistonkeruutapa ja haastateltavien valinta mahdollistivat opinnäytetyömme tarkoituksen toteutumisen.

Nuorten kokemusten ja toiveiden perusteella voimme todeta, että ryhmätoiminta on nuoren sosiaalisen verkoston syntyminen kannalta oleellinen asia. Siksi ohjattua monikulttuurista ryhmätoimintaa on mielestämme tärkeä järjestää. Honkasalo ym. (2007a, 36) toteavat tutkimuksessaan, että harrastustoiminnalla voi olla merkittävä rooli nuoren elämän ja tulevaisuuden kannalta.

Kuten aikaisemmin on tullut esille, Kajaanin nuorisotyö on aloittanut toiminnan maahanmuuttajanuorten parissa. Heidän tarkoituksenaan on suunnitella monikulttuurista nuorisotyötä. Opinnäytetyömme antaa mielestämme hyvää tietoa siitä, millaisia kokemuksia maahanmuuttajanuorilla on ryhmätoiminnasta ja mitä he toivovat. Olemme haastatelleet pientä osaa maahanmuuttajanuorista, joten tuloksia ei voida yleistää. Ne kuvaavat kuitenkin nuorten mielipiteitä mielestämme kattavasti. Tulokset antavat suuntaa siitä, mitä maahanmuuttajanuoret toivovat.

Tulokset ja johtopäätökset antavat konkreettisia ehdotuksia ryhmätoiminnan järjestämisestä. Nuorisotyö voisi niiden perusteella parantaa muun muassa tiedotusta maahanmuuttajanuorille, järjestää yhteisiä ryhmiä valtaväestölle ja maahanmuuttajanuorille sekä käyttää nuorten toiveita suunnitellessaan ryhmien toimintaa. Ryhmätoiminnan kautta voidaan vaikuttaa maahanmuuttajanuorten viihtymiseen ja sitä kautta sopeutumiseen Kajaaniin. Vaikka aihetta on tutkittu valtakunnallisesti, tämä opinnäytetyö antaa paikallista tietoa Kajaanin nuorisotoimelle. Mielestämme työtä maahanmuuttajanuorten parissa on tärkeä tehdä ja kehittää.

8.2 Eettisyys

Tutkimusta tehdessä omia valintoja on pohdittava eettisyyden valossa. Eettinen ajattelu on kykyä pohtia sitä, mikä kyseisessä tilanteessa on oikein ja mikä väärin. Normit ohjaavat tutkijaa noudattamaan tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja esittämään luotettavia tuloksia, joiden oikeellisuus on tarkistettavissa. Tutkimusetiikka koskee aineiston hankintaan ja tutkittavien suojaan liittyviä kysymyksiä. Se sisältää myös tieteellisen tiedon soveltamisen, käyttöä ja vaikutuksia koskevat kysymykset sekä tieteen sisäiset asiat. (Kuula 2006, 21–25.) Tutkimuksen uskottavuus ja tutkijan eettiset ratkaisut kulkevat rinnakkain. Hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia ovat muun muassa muiden tutkijoiden osuuden vähättely, puutteellinen viittaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin sekä huolimaton tai harhaanjohtava raportointi. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 129–130.)

Eettinen ajattelumme ei ole sallinut käyttää edellä mainittuja keinoja saadaksemme tietynlaisia tuloksia tai päästäksemme helpommalla tutkimuksen toteuttamisessa. Olemme merkinneet käyttämämme lähteet täsmällisesti ja pitäneet oman tekstin erillään muiden tutkijoiden tuottamasta tiedosta. Analyysivaiheessa olemme pohtineet analyysitavan oikeellisuutta ja varmistanneet asiaa vertaisarvioijiltamme sekä ohjaavalta opettajaltamme. Raportoinnissa olemme pyrkineet kertomaan tutkimuskysymyksiin vastaavat asiat rehellisesti ja kaunistelematta. Myös muut mielestämme merkittävät tutkimustulokset olemme raportoineet. Hylkäsimme ilmaisuja, jos emme ole olleet varmoja, onko haastateltava ymmärtänyt kysymystä. Näin kävi esimerkiksi joidenkin johdattelevien kysymysten kohdalla. Purkaessamme haastatteluja auki säilytimme haastateltavien ilmaisut sellaisinaan oikeakielisyydevirheistä huolimatta.

Aineiston hankinnassa tulee pitää mielessä lait, jotka suojelevat yksityisyyttä. Tavallisia kansalaisia tutkittaessa yksityisyys on yleensä jollakin tavalla tutkimuksen kohteena. Tutkittavalla on oikeus päättää, osallistuuko tutkimukseen vai ei. Heiltä tulee saada vapaaehtoinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta. Jokainen tutkittava voi perua osallistumisensa missä tahansa tutkimuksen vaiheessa. Aineistoa tulee käsitellä niin, ettei tutkittavien yksityisyyden suoja vaarannu ja vain siihen tarkoitukseen, johon lupa on saatu. Luottamuksellisesta aineistosta puhuttaessa tulee muistaa, että aineistoa käsittelee vain ne henkilöt, jotka ovat tutkittavilla tiedossa. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus koskee kaikkia tutkimuksen tekemiseen osallistuvia henkilöitä. (Kuula 2006, 66, 86–90.)

Tutkimukseen osallistujien tiedottaminen tutkimuksesta on oleellinen eettisyyteen liittyvä asia. Informointi määrittelee pitkälti sen, lupautuuko ihmisiä haastateltaviksi ja mihin aineistoa voidaan käyttää. Kirjallisessa tutkimussuostumuksessa tulee näkyä tutkimuksen pääpiirteet ja lupa-asiat kuten vapaa-ehtoisuus, toteutustapa ja aineiston luottamuksellinen käsittely. Suostumuksessa tulee näkyä, mihin tutkittava antaa luvan. (Kuula 2006, 101, 102; Eskola & Suoranta 2000, 56.)

Me tai luotettava yhteistyökumppani kuten maahanmuuttajanuorten opettaja tai nuorisotyöntekijä tapasi haastateltavat henkilökohtaisesti ennen aineistonkeruuta. Nuorille selvitetiin perinpohjaisesti, mikä tarkoitus työllä on ja mihin käytämme haastatteluissa saamiamme tietoja. Mahdollisuus kieltäytyä tuotiin selkeästi esille. Nuorten mielipiteiden tärkeyttä korostettiin, jolla pyrittiin lisäämään nuorten ymmärrystä työn hyödyistä. He allekirjoittivat lupa-anomukset, joissa kerroimme tutkimuksen pääpiirteet, aineistonkeruutavan, nauhurin sekä materiaalin käytön. Huomioimme nuorten maahanmuuttajataustan ja mahdollisesti hyvin puutteellisen kielitaidon anomusten kieliasussa. Kysyimme haastattelutilanteen alussa nuorilta, tietävätkö he, mistä haastatteluun osallistumisesta on kyse. Jos epäselvyyksiä oli, käsitelimme ne ennen varsinaisen haastattelun aloittamista. Koska opinnäytetyöhön osallistuneet nuoret olivat kahta lukuun ottamatta alaikäisiä, pyysimme nuorten lisäksi luvat heidän vanhemmiltaan. Vanhemmille osoitetut lupa-anomukset vastasivat sisällöltään nuorille osoitettuja anomuksia. Saimme kaikilta haasteltuilta suostumukset, jotka sisälsivät luvan käyttää nauhuria.

Aineistoa ja tuloksia käsiteltäessä toimimme niin, ettei aineistomateriaali sellaisenaan ollut ulkopuolisten saatavilla ja hävitimme materiaalin lopuksi polttamalla. Emme julkaisseet haastateltavien nimiä missään vaiheessa. Tulkin käyttö haastattelutilanteessa olisi mielestämme ollut eettisesti väärin. Tiedot haastateltavista ja keskusteluista olisi saanut ylimääräinen henkilö, joka ei välttämättä tunne tutkimusprosessia ja siihen liittyvää salassapitovelvollisuutta.

Tutkija kantaa vastuun haastateltavien yksityisyyden suojasta. Hänen tehtävänsä on arvioida, mitkä asiat ovat arkaluontoisia ja raportoitava harkiten. Keskeisemmät tavat tutkittavien anonymisoinnissa ovat tunnistetietojen poistaminen, arkaluontoisten tietojen harkinnanvarainen poistaminen tai muuttaminen sekä taustatietojen luokittelu kategorioihin. (Kuula 2006, 204, 214; Eskola & Suoranta 2000, 56.)

Tutkimusta tehdessämme kunnioitimme tutkittavien anonymiteettiä. Käytämme aineiston suoria lainauksia tässä raportissa niin, että kukaan ei voi tunnistaa haastateltavia paitsi haasta-

teltu nuori itse itsensä. Tämä on selitetty kaikille nuorille. Haastateltujen taustamuuttujia emme ole erotelleet laajasti tunnistamisen estämiseksi. Emme nimeä järjestöjä tai harrasteryhmiä, joiden toiminnassa nuoret ovat mukana, koska se saattaisi mahdollistaa nuorten tunnistamisen. Emme julkaise aineistoanalyysia kokonaisuudessaan liitteenä, koska siitä voisi tunnistaa haastateltaviemme henkilöllisyyden.

8.3 Luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa ei ole yksiselitteisiä ohjeita. Tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena, jolloin johdonmukaisuus painottuu. Luotettavuutta pohdittaessa arvioitavana ovat tutkimuksen kohde ja tarkoitus, omat sitoumukset tutkijana, aineistonkeruu, aineiston analyysi sekä tutkimuksen raportointi. Jotta lukija voi arvioida tutkimuksen tuloksia, tulee raportoinnissa antaa riittävästi tietoa siitä, miten tutkimus on tehty. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 135–136.)

Tutkimuksemme luotettavuuden varmistamiseksi olemme tuoneet esille tutkimuksen vaiheet kattavasti tässä raportissa. Olemme selvittäneet aineistonkeruun huolellisesti ja täsmällisesti. Aineiston käsittelyn ja analyysitavan olemme kertoneet siten, että lukija ymmärtää, miten opinnäytetyö on toteutettu. Raportoimme tulokset täsmällisesti tutkimustehtäviin pohjaten ja etsimme teoriaa tulosten ja johtopäätösten tueksi.

Analysoimme aineiston induktiivisella sisällönanalyysillä. Menetelmän luotettavuuden kannalta on tärkeää, että tutkija kykenee osoittamaan aineiston ja tulosten välisen yhteyden (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003, 37). Näytimme opinnäytetyön ohjaajallemme esimerkin aineistomme analyysistä, jossa näkyi periaate, miten olemme koko aineiston käsitelleet. Tulokset ovat mielestämme aineistomme näköisiä. Raportoinnissa olemme osoittaneet yhteyden aineiston ja tulosten välillä suorilla lainauksilla.

Termit reliabelius eli toistettavuus ja validius eli pätevyys ovat yleisesti käytössä kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa termien käyttö on vaihtelevaa. Tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä tulee kuitenkin arvioida jollakin tavalla. (Hirsjärvi ym. 2006, 216–218.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa termit uskottavuus, siirrettävyys, varmuus ja vahvistuvuus ovat käytössä termejä toistettavuus ja pätevyys enemmän (Eskola & Suoranta 2000, 211–212; Marshall & Rossman 1999, 192–194).

Uskottavuus luotettavuuden kriteerinä tarkoittaa sitä, vastaavatko tutkijan tekemät käsitteet ja tulkinnot tutkittavien käsityksiä. Tämä tarkoittaisi sitä, että tutkittavat lukisivat tulokset ja johtopäätökset ja arvioisivat, kuvaavatko ne heidän käsityksiään. Siirrettävyys on mahdollista vain tietyin ehdoin, eikä yleistyksiä pystytä usein tekemään. Varmuutta lisää tutkijoiden omien ennakkokäsitysten huomioon ottaminen. Vahvistuvuus puolestaan merkitsee sitä, että tulokset ja johtopäätökset saavat tukea toisista tutkimuksista. (Eskola & Suoranta 2000, 211–212.)

Työmme luotettavuutta voidaan parhaiten arvioida vahvistuvuuden käsitteellä. Olemme saaneet tuloksille ja johtopäätöksille tukea aikaisemmista tutkimuksista. Löysimme maahanmuuttajanuorten vapaa-aikaan ja monikulttuuriseen nuorisotyöhön liittyviä suomalaisia tutkimuksia. Ne tukivat opinnäytetyömme tuloksia ja vahvistivat johtopäätöksiämme.

Meillä oli joitakin ennakkokäsityksiä. Kuvittelimme, että monikulttuuriset nuoret ovat vähän mukana ryhmätoiminnassa. Varsinkin tyttöjen oletimme jäävän ryhmätoiminnan ulkopuolelle. Meillä ei ollut juurikaan teoretietoa aiheesta ennen opinnäytetyön aloittamista. Ennakkoolettamuksemme eivät olleet vahvoja, emmekä usko niiden vaikuttaneen haastattelutilanteessa ja analyysissä. Emme epäilleet nuorten mielipiteiden todenmukaisuutta vaan luotimme niihin. Tämä kertoo siitä, että toimimme haastattelutilanteessa puolueettomasti. Teimme opinnäytetyötä omilla persoonillamme. Maahanmuuttajanuorten kokemukset ja ajatukset nostattivat usein meissä empatian tunteita.

Puolueettomuus eli objektiivisuus on esimerkiksi sitä, että tutkija pyrkii ymmärtämään ja kuulemaan tiedonantajaa itseään. Tulee pohtia vaikuttaako tutkijan henkilökohtaiset ominaisuudet tai asenteet siihen, miten hän kuulee ja havainnoi. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 133.) Tutkija tavoittelee puolueettomuutta pitämällä persoonansa kurissa. Toisaalta tutkija on subjektiivinen henkilö, jolla on väistämättä ennako-oletuksia ja intuitiivisia käytäntöjä, jotka ohjaavat toimintaa. (Hirsjärvi ym. 2006, 280–281; Eskola & Suoranta 2000, 20.)

Pohdimme, että tulkin käyttö olisi voinut heikentää eettisyyden lisäksi luotettavuutta. Emme olisi saaneet välitöntä vastausta tiedonantajalta, vaan hänen ilmaisunsa olisi saattanut muuttua tulkin kääntäessä meidän kysymyksemme haastateltavan kielelle ja edelleen vastaukset suomeksi. Tulkki olisi saattanut myös tulkita itse haastateltavaa, jolloin emme olisi kuulleet haastateltavan aitoja ja suoria ilmauksia. Toisaalta osa haastattelemistamme nuorista puhui heikosti suomea ja ilmeisesti kielitaidottomuus oli ilmaisun este. Tulkin välityksellä he olisivat

voineet puhua omalla äidinkielellään ja saattaneet vastata monisanaisemmin esittämiimme kysymyksiimme.

Haastattelun luotettavuutta saattaa heikentää se, että tutkittavalla on taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia. Haastateltava haluaa esiintyä esimerkiksi hyvänä kansalaisena, kulttuuripersonana tai yhteiskuntatietoisena, hyvänä ja velvollisuudet täyttävänä ihmisenä. Sairauksista, vajavaisuuksista, rikoksista ja muusta normien vastaisesta käyttäytymisestä ja taloudellisesta tilanteesta taas mielellään vaietaan. Näissä asioissa on suuria kulttuurisia eroja. (Hirsjärvi ym. 2006, 195–196.) Luotamme siihen, että haastateltavat ovat puhuneet totta, kertoneet rehellisesti mielipiteensä ja puhuneet aidoista kokemuksistaan. Ongelma ei mielestämme ollut se, etteivät he uskaltaneet kertoa mielipidettään, vaan heidän kielitaitonsa ei aina riittänyt kuvaamaan asiaa. Kokemuksemme kuitenkin on, että pojat kertoivat ajatuksiaan tyttöjä avoimemmin. Tähän osasyynä mielestämme on poikien parempi kielitaito. Toisaalta taustalla saattaa olla myös kulttuurisia syitä, jotka eivät tulleet haastatteluissa esille.

8.4 Opinnäytetyöprosessi ammatillisen kasvun tukena

Opetusministeriö (2006) on laatinut kuvaukset terveydenhuollon koulutuksesta valmistuvien ammatilliseen osaamiseen. Julkaisussa kuvataan myös sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan osaamisvaatimustaso. Monikulttuurisuus on yksi osio molempien ammattien osaamisvaatimuskuvauksissa.

Terveydenhoitajan tulee tunnistaa yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia ja niiden seurauksia. Hänen tulee pyrkiä vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi esimerkiksi työttömyyteen ja syrjäytymisen uhkaan. Myönteisesti terveydenhoitajan tulee pyrkiä vaikuttamaan terveydellisiin vaikutuksiin ja tasa-arvon toteutumiseen. Hänen tulee osata toimia muuttuvassa yhteiskunnassa ja erilaisissa kulttuuriympäristöissä kuten etnisten ryhmien, nuorisokulttuurien ja maahanmuuttajien kanssa käyttäen alue- ja väestölähtöisiä työmuotoja. Tärkeää on omata valmiudet monikulttuuriseen terveydenhoitotyöhön. (Opetusministeriö 2006, 88.)

Sairaanhoitajan tulee tuntea kulttuurin merkitys terveyden edistämässä ja hoitotyössä. Hänen tulee osata toimia oman alansa kansainvälisissä tehtävissä ja monikulttuurisissa työyhteisöissä. Sairaanhoitaja työskentelee erilaisia kulttuureja edustavien yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa ja toimii monikulttuurisissa työyhteisöissä ja käyttää niissä hoitotyön asian-

tuntijuutta. Sairaanhoidaja edistää myös ihmisoikeuksien ja suvaitsevaisuuden toteutumista hoitotyössä. (Opetusministeriö 2006, 67.)

Maahanmuuttajien lisääntyessä monikulttuuriset kohtaamiset yleistyvät hoitotyön kaikilla alueilla. Hoitotyötä täytyy kehittää monikulttuurisemmaksi ja väestölähtöisemmäksi. Kyky työskennellä monikulttuurisessa työympäristössä sekä monikulttuuristen asiakkaiden parissa on tärkeä nykypäivän Suomessa. Terveystenhoitaja tulee kohtaamaan nuoria maahanmuuttajia kouluterveydenhuollossa. Kouluterveydenhoitajalla on mielestämme merkittävä rooli terveydenhuollossa ja koulumaailmassa, kun on kyse maahanmuuttajanuoresta. Tämän työn kautta näkemyksemme monikulttuurisen nuoren vapaa-aikaan ja koko elämään on laajentunut. Ymmärryksemme siitä, kuinka nuoret kotoutuvat, kuinka heitä voi siihen tukea ja mitkä seikat asiaan vaikuttavat, on kasvanut opinnäytetyöprosessin aikana. Osaamme paremmin tukea sekä nuoria että kaiken ikäisiä maahanmuuttajia. Terveystenhoitajana ja sairaanhoidajana meidän on tärkeä tuntea se järjestelmä, joka maahanmuuttajien ympärille on luotu. Tällöin löydämme enemmän keinoja ja työmenetelmiä auttaa ja tukea heitä.

Monikulttuurisuuden opiskelu on vähäistä koulutusohjelmassamme. Opinnäytetyön myötä koemme saaneemme valmiuksia kohdata eri kulttuureista tulevia hoitotyössä, vaikka olemmekin tehneet tutkimusta nuorisotyön näkökulmasta. Kasvava maahanmuuttajien joukko on haaste yhteiskunnalle ja muutos on suuri myös terveydenhuollossa. Valmiuksia toimia monikulttuurisissa asiakastilanteissa ja työskennellä erilaisten asiakkaiden kanssa ei varmasti ole koskaan liikaa. Tiedon ja kokemuksen lisääntyessä myös ennakkoluulot vähenevät ja asenteet muuttuvat. Uskomme, että uusilla tiedoillamme ja kokemuksillamme, joita tämän työn kautta olemme saaneet, pystymme vaikuttamaan monikulttuurisuusajatteluun positiivisesti työyhteisöissä ja elinympäristöissämme. Tämän työn kautta olemme huomanneet, että maahanmuuttajanuoret elävät hyvin samanlaista elämää kuin valtaväestön nuoret ja unelmoivat samanlaisista asioista. Toki esimerkiksi kulttuuri, muutto Suomeen ja kieliongelmat tuovat oman piirteensä nuorten elämään.

Monikulttuurisuuden tuntemisen lisääntyessä yhdenvertaisuuslain merkittävyys korostuu. Laissa kielletään syrjintää iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lakia sovelletaan etnisen alkuperän perusteella tapahtuvaan syrjintään, kun kysymys on muun muassa sosiaali- ja terveyspalveluista.

(Yhdenvertaisuuslaki, 2004/21. 6§, 2§.) Koemme, että meillä on nyt etuoikeus sekä velvollisuus edistää tasa-arvoa ja estää syrjintää ja rasismia. Uskomme, että samalla kun olemme tuleneet opinnäytetyöllämme monikulttuurisen nuorisotyön kehittämistä, edistämme suvaitsevaisuuden lisääntymistä.

8.5 Jatkotutkimusaiheita

Jatkotutkimusaiheet ovat yksi luotettavuuden mittari. Puhutaan tutkimuksen tuloksellisuudesta, kun tutkimus on tuottanut uutta tietoa ja uusia näkökulmia. Näiden pohjalta herää usein uusien haasteita ja tutkimusaiheita. (Eskola & Suoranta 2000, 222.) Tämän opinnäytetyön jatkotutkimusaiheena voisi olla ryhmätoiminnan vaikutukset kajaanilaisten maahanmuuttajanuorten kotoutumiseen pitkällä aikavälillä. Aihetta voisi tutkia sitten, kun monikulttuurinen nuorisotyö on toiminut Kajaanissa muutamia vuosia. Tällä tavoin Kajaanin nuorisotoimi saisi tietoa oman toimintansa vaikuttavuudesta ja toimivuudesta. Vaikka kotoutuminen ei ollut tarkastelun kohteena, tämän opinnäytetyön tulokset antavat viitteitä siitä, että ryhmätoiminnalla on positiivisia vaikutuksia kotoutumiseen.

Olisi mielenkiintoista tietää millainen merkitys vapaa-ajalla, suomalaisilla kavereilla, perheen asenteilla, koululla ja ohjatulla toiminnalla on maahanmuuttajanuoren kotoutumiseen. Näitä osa-alueita ja tekijöitä voisi tutkia esimerkiksi yksitellen. Minkälainen rooli koululla on harrastuksen löytämisessä? Sitä voisi myös tutkia esimerkiksi opettajan näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa koulu on kannustanut monia nuoria osallistumaan vapaa-ajantoimintaan.

Työelämän ohjaajan kanssa keskustelimme opinnäytetyöprosessin lopussa asioista, joihin emme olleet saaneet vastauksia tai jotka eivät liittyneet tutkimustehtäviimme. Aiheina olivat seuraavat kysymykset: Ovatko maahanmuuttajanuoret innokkaita lähtemään mukaan ryhmätoiminnan järjestämiseen? Miten kulttuuritausta vaikuttaa maahanmuuttajanuoren mahdollisuuksiin osallistua ryhmätoimintaan vapaa-ajalla? Millaisia eroja tyttöjen ja poikien vapaa-ajanviettotavoissa ja -mahdollisuuksissa on? Näiden kysymysten ja edellä mainittujen jatkotutkimusaiheiden pohjalta voisi pyytää opinnäytetöitä ja pro gradu -tutkielmia. Tällä tavalla nuorisotoimi saa tukea monikulttuurisen nuorisotyön kehittämiseen tulevaisuudessa.

”Eihän mulla mitään muuta ku se,
että perustettaisiin vaikka semmonen monikulttuurinen
tota tuo ryhmä ja silleen niinku että jos viikonloppuna yhdessä sillee se.”

(Haastatteluun osallistunut 16 -vuotias maahanmuuttajapoika)

LÄHTEET

- Aaltola, J. & Valli, R. 2001a. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. PS-kustannus. Jyväskylä. Gummerus.
- Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä. Vastapaino.
- Alitolppa-Niitamo, A 1993. Kun kulttuurit kohtaavat: Matkaopas maahanmuuttajan kohtaamiseen ja kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen. Suomen mielenterveysseura ja Sairaanhoidtajien koulutussäätiö. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset.
- Andersson, V. & Gutter, M. 2003. Invandrare och deras förhållande till fritid och arbetsmarknad. En studie som inriktar sig på första generationens invandrare i Helsingborgs kommun. Lunds universitetet. Sverige.
- Cantell, M. 2000 (toim.). Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja. LK.-kirjat / Lasten Keskus Jyväskylä. Gummerus.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä. Gummerus.
- Forsström, P. 2008. Identitet i kulturella möten. Luleå universitet. C-uppsats. Sverige.
- Habib, H. 2004.: Monikulttuurinen sosiaalinen nuorisotyö. Teoksessa Linnossuo, O. (toim.) Sosiaalisen nuorisotyön malleja. Turku. Turun kaupungin painatuspalvelut, 21–37.
- Harinen, P. 2005. Mitähän tekis? Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen -tutkimushankkeen väliraportti. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisusarja.
- Himberg, L. & Jauhiainen, R. 1998. Suhteita. Minä, me ja muut. WSOY.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2006. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä. Gummerus.
- Honkasalo, V., Harinen, P. & Anttila, R. 2007a. Yhdessä vai yksin erilaisina? Monikulttuuristen nuorten arkea, ajatuksia ja ajankäyttöä. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 15.

- Honkasalo, V. & Souto, A. 2007. Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, T & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. s.115–138. Helsinki. Hakapaino oy.
- Honkasalo, V., Souto, A.. & Suurpää, L. 2007b. Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytäntöjä ja haasteita 10 suurimmassa kunnassa. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 16.
- Jauhiainen, S. & Eskola, M. 1994. Ryhmäilmiö. Juva.WSOY.
- Jonninen, S. Kajaanin kaupunki, nuorisotyö. Monikulttuurisen nuorisotyön ohjaaja. Henkilökohtainen tiedonanto. 20.2.2008.
- Kajaanin kaupunki, hankekuvaus 2007 - 2010. Maahanmuuttajanuoren henkilökohtainen kehityssuunnitelma.
- Kivijärvi, A. & Harinen, P. 2008. ”Tärkeähän se olisi, mutta...” Nuorisotoimen johdon näkemyksiä monikulttuurisesta nuorisotyöstä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 21.
- Koski, P. 2007. Liikunnan ja urheilun seuratoiminta nuorisotyönä. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. s. 299–319. Helsinki. Hakapaino oy.
- Kunnallisen nuorisotyön arviointihanke. Nuorisoasiain neuvottelukunta julkaisuja 18/ Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 15. Pieksämäki. 2001.
- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä. Vastapaino.
- Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, S. & Nikkonen, M. (toim.). Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. WSOY, 21–43.
- Liebkind, K. (toim.) 1994. Maahanmuuttajat. Kulttuurien kohtaaminen Suomessa. Helsinki. Gaudeamus.

Marshall, C. & Rossman, G. B. 1999. Designing qualitative research 3rd Edition. SAGE Publications, International Educational and Professional Publisher. Thousands Oaks, London, New Delhi. Printed in the United States of America.

Monikulttuurisuustaitojen kehittämissuunnitelma, 2008, perusopetus. Kajaanin Kaupunki.

Myrén, K. 1999. Pois paitsiosta – maahanmuuttajien liikuntaharrastukset ja vapaa-ajanvietto Suomessa. Jyväskylä: LIKES-tutkimuskeskus

Ojalehto, E. Kajaanin maahanmuuttajapalvelujen johtaja. Henkilökohtainen tiedonanto. 9.5.2008.

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon: Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24.

Pyykkönen, M. 2007. Monikulttuurisuus suomalaisten nuorisoyhteisöjen toiminnassa. Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisotutkimusseura, Verkkojulkaisuja.

Ruotsalainen, L. 2007. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. s. 168–184. Helsinki. Hakapaino oy.

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Tampere. Tammi.

Tuomi, J. & Sarajarvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi. Jyväskylä.

Internet-lähteet:

Avartti Suomessa. http://www.avartti.fi/sivu.php?artikkeli_id=14. Luettu 13.11.2008.

Kajaanin kaupungin kotouttamisohjelma 2007–2009.

www.kunnat.net/attachment.asp?path=1;29;121;43719;95188;119480. Luettu 29.4.2008.

Kajaanin kaupunki, nuorisotyö. <http://www.kajaani.fi/Etusivu2/Nuoret/>. Luettu 13.11.2008.

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta, 1999/493.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990493?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kotoutt%2A>. Luettu 27.2.2008.

Lastensuojelulaki 2007/417.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lastensuojelulaki> , luettu 26.2.2008.

Maahanmuuttovirasto, lehdistötiedote 1: Maahanmuutto lisääntyi lähes viidenneksellä.

<http://www.maahanmuuttovirasto.fi/netcomm/content.asp?article=3388&frontpage=true>.
Luettu 27.10.2008.

Maahanmuuttovirasto, lehdistötiedote 2: turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi 71 prosenttia,

<http://www.maahanmuuttovirasto.fi/netcomm/content.asp?article=3374&frontpage=true>.
luettu 27.10.2008.

Maahanmuuttovirasto, pakolaiskiintiö.

<http://www.migri.fi/netcomm/content.asp?path=8,2476,2538>. Luettu 30.4.2008.

Maahanmuuttovirasto, ulkomaalaiset Suomessa.

<http://www.migri.fi/download.asp?id=Ulkomaalaiset+Suomessa;1338;{DA35192C-9EBB-4970-B369-132A337FBAFE}>. Luettu 30.4.2008.

Nuorisolaki 2006/72.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisoty%C3%B6laki> , luettu 26.2.2008.

Nuorten akatemia. <http://www.nuortenakatemia.fi/mahis>. Luettu 13.11.2008.

Opetusministeriö 2004. Nuoruus Suomessa.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_241_nuoruus_suomessa.pdf?lang=fi . Luettu 21.2.2008

Yhdenvertaisuuslaki 2004/21.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki>. Luettu 27.2.2008.

LIITTEIDEN LUEITTELO

1 HAASTATTELURUNKO

2 LUPA-ANOMUS NUORELLE

3 LUPA-ANOMUS VANHEMMILLE

TAUSTATIEDOT

Ikä

Sukupuoli

Syntymäpaikka

Kuinka kauan olet asunut Suomessa?

Kajaanissa?

RYHMÄTOIMINTA

- Oletko osallistunut ryhmätoimintaan?

KYLLÄ**1. Millaisessa ryhmätoiminnassa olet ollut mukana?**

- Kenen järjestämä?
- Mitä toimintaa?
- Ketä ryhmissä käy?
- maahanmuuttajat
- Kajaanilainen valtaväestö

2. Kuinka usein käyt ryhmässä?

- Milloin kävit ensimmäisen kerran ryhmässä?
- Kuinka usein käyt ryhmässä?
- monta kertaa viikossa?
- monta kertaa kuukaudessa?

3. Millaisia kokemuksia sinulla on ryhmätoiminnasta?

- Mitä ryhmä on antanut sinulle?
- Mitä hyviä asioita?
- Miksi osallistut ryhmiin?
- Mikä asia kannustaa osallistumaan? (tai kuka)
- Mikä asia vaikeuttaa osallistumista? (kuka)
- Mitä huonoja asioita ryhmätoiminnassa on?

4. Mitä muuta haluaisit sanoa ryhmätoiminnasta?**5. Mitä muuta harrastat omalla ajallasi?****TOIVEITA****1. Millaisia toiveita sinulla on ohjattua****monikulttuurista ryhmätoimintaa kohtaan?**

- ryhmäkoko
- tapaamisaika, -paikka, -tiheys
- toimintamuoto
- ohjelma ja tapaamiskertojen sisältö
- osallistujat
- ohjaaja

2. Millaisia muita toiveita sinulla on omalle ajallesi?**EI KOKEMUKSIA RYHMÄTOIMINNASTA**

Mitä teet omalla ajallasi?
harrastukset?

TOIVEITA**1. Haluaisitko osallistua ohjattuun monikulttuuriseen ryhmätoimintaan?**

- Miksi haluaisit?
 - Miksi et haluaisi?
- Minkälaiseen ryhmään haluaisit tutustua?
- omat harrastukset
 - Mikä vaikeuttaa osallistumista ryhmätoimintaan?
 - kuka/ketkä

2. Millaisia toiveita sinulla on ohjattua monikulttuurista ryhmätoimintaa kohtaan?

- ryhmäkoko
- tapaamisaika, -paikka, -tiheys
- toimintamuoto
- ohjelma ja tapaamiskertojen sisältö
- osallistujat
- ohjaaja

3. Millaisia muita toiveita sinulla on omalle ajalle

Hei!

Opiskelemme Kajaanin ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi. Opintoihimme kuuluu tutkimuksen tekeminen. Meidän tutkimuksemme liittyy maahanmuuttajanuorten omaan aikaan. Haluamme selvittää, millaisia kokemuksia maahanmuuttajanuorilla on ryhmätoiminnasta. Haluamme selvittää myös, millaista ryhmätoimintaa nuoret haluavat Kajaaniin.

Nuorten mielipiteillä on suuri merkitys. Kajaanin nuorisotyö suunnittelee toimintaa maahanmuuttajanuorille mielipiteiden avulla. Tällä tavalla toiminnasta tulee nuorille mukavaa.

Tarvitsemme tutkimukseemme 14–18 -vuotiaita maahanmuuttajia, tyttöjä ja poikia. Haastattelemme heitä. Haastattelut nauhoitetaan, jotta kaikki mielipiteet saadaan tarkasti talteen. Vain me kuulemme nauhat ja tiedämme, mitä nuori puhui. Kirjoitamme haastattelut paperille ja tuhoamme nauhat. Lopullisessa työssä haastateltavien nimet eivät tule esille. Otamme suoria lainauksia haastatteluista, mutta niistä ei kukaan tunnista haastateltavaa.

Sinun rehellinen mielipiteesi on meille tärkeä. Voit vaikuttaa siihen, mitä toimintaa maahanmuuttajanuorille järjestetään. Jos haluat tietää lisää, voit soittaa meille.

Tiina Aikkila

Sairaanhoitajaopiskelija

puhelin: xxx xxx xxxx

Heljä Pirkkala

Terveydenhoitajaopiskelija

puhelin: xxx xxx xxxx

.....

Suostun osallistumaan haastatteluun. Haastattelun saa nauhoittaa. Ymmärrän, ettei minua voi tunnistaa tutkimuksesta. Voin kertoa rehellisesti mielipiteeni.

.....
päivämäärä

.....
allekirjoitus

.....
nimenselvennys

Hei!

Opiskelemme Kajaanin ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi. Opintoihimme kuuluu tutkimuksen tekeminen. Meidän tutkimuksemme liittyy maahanmuuttajanuorten omaan aikaan. Haluamme selvittää, millaisia kokemuksia maahanmuuttajanuorilla on ryhmätoiminnasta. Haluamme selvittää myös, millaista ryhmätoimintaa nuoret haluavat Kajaaniin.

Nuorten mielipiteillä on suuri merkitys. Kajaanin nuorisotyö suunnittelee toimintaa maahanmuuttajanuorille mielipiteiden avulla. Tällä tavalla toiminnasta tulee nuorille mukavaa.

Tarvitsemme tutkimukseemme 14–18 -vuotiaita maahanmuuttajia, tyttöjä ja poikia. Haastattelemme heitä. Haastattelut nauhoitetaan, jotta kaikki mielipiteet saadaan tarkasti talteen. Vain me kuulemme nauhat ja tiedämme, mitä nuori puhui. Kirjoitamme haastattelut paperille ja tuhoamme nauhat. Lopullisessa työssä haastateltavien nimet eivät tule esille. Otamme suoria lainauksia haastatteluista, mutta niistä ei kukaan tunnista haastateltavaa.

Sinun lapsesi rehellinen mielipide on meille tärkeä. Hän voi vaikuttaa siihen, mitä toimintaa maahanmuuttajanuorille järjestetään. Jos haluat tietää lisää, voit soittaa meille.

Tiina Aikkila
Sairaanhoitajaopiskelija
puhelin: xxx xxx xxxx

Heljä Pirkkala
Terveystenhoitajaopiskelija
puhelin: xxx xxx xxxx

.....

Annan lapselleni luvan osallistua haastatteluun. Haastattelun saa nauhoittaa. Ymmärrän, ettei kukaan tunnista häntä tutkimuksesta.

.....

päivämäärä

.....

allekirjoitus

.....

nimenselvennys